

Unga vuxnas boende 2023

Jönköping

Sammanfattning

14 procent av de unga vuxna i Jönköping svarar i årets undersökning att de bor hemma hos sina föräldrar. Det betyder att antalet hemmaboende unga vuxna i Jönköping är cirka 2 350 personer. Jönköping har en lägre andel hemmaboende än riket i sin helhet, där andelen är 26 procent.

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 86 procent att de vill bo på annat sätt. Det innebär att cirka 2 000 personer i åldern 20 till 27 år är ofrivilligt hemmaboende i Jönköpings kommun. De som bor hemma är rent ekonomiskt en mer utsatt grupp än de som har flyttat hemifrån. 15 procent av de som bor hemma är studenter och 21 procent är sjukskrivna eller arbetslösa. 26 procent av de som bor hemma hos sina föräldrar är yngre än 22 år vilket även det kan innebära att man har en sämre förankring i arbetslivet och en sämre ekonomisk situation.

Den största delen unga i Jönköping (53 procent) betalar 2 000–6 000 kronor per månad för sitt boende. På riksnivå är det 43 procent som betalar 2 000–6 000 kronor för sitt boende, majoriteten betalar mer än 6 000 kronor. Detta betyder att unga i Jönköping generellt sett bor lite billigare än unga i riket i sin helhet.

9 procent av de unga i Jönköping svarar att de under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner. Andelen unga som fått hjälp i Jönköping är betydligt lägre än andelen i riket som helhet, som uppgår till 53 procent.

33 procent av unga vuxna i Jönköping vill bo i en bostadsrätt, oavsett hur de bor idag. Denna andel motsvarar den för riket i sin helhet, som uppgår till 32 procent. 22 procent av unga i Jönköping skulle vilja bo hyresrätt med förstahandskontrakt och 34 procent vill bo i eget hus eller radhus.

78 procent av unga vuxna i Jönköping vet vad de kommer att ha för inkomst nästa månad. Bland de som bor hemma är andelen betydligt lägre (55 procent).

Mer än var fjärde ung vuxen i Jönköping (28 procent) oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden, vilket är i nivå med riket i sin helhet (28 procent). Detta motsvarar cirka 4 700 personer i Jönköping. 38 procent tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

86 procent uppger att de känner sig trygga i sitt bostadsområde. Gruppen med 22–23 åringar är de som i lägst utsträckning känner sig trygga i sitt bostadsområde. Men även i denna åldersgrupp känner sig majoriteten trygga.

73 procent av de unga vuxna i Jönköping uppger att de vill bo kvar i sitt boende det kommande året. Det är främst de som har eget boende som vill bo kvar i sin bostad det kommande året. Även bland de som bor hemma hos sina föräldrar är siffran relativt hög (64 %). Inneboende är den grupp unga där störst andel vill flytta inom det kommande året.

80 procent av de unga vuxna i Jönköping uppger att de är nöjda med sitt boende. Andel som är nöjda är något högre i Jönköping än i riket i sin helhet. Där är det 75 procent som uppger att de är nöjda med sitt boende.

Bakgrund och syfte

Sedan 1997 genomför Hyresgästföreningen vartannat år en undersökning om unga vuxnas boende. Unga vuxna definieras som personer mellan 20 till 27 år. I undersökningen får ett urval personer ur målgruppen svara på frågor om hur de bor och hur de önskar bo. Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under sommaren 2023. Undersökningen har genomförts med en blandning av metoder; webbpaneler, SMS-utskick och brevutskick.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna mellan 20 och 27 år. Insamlingen har genomförts genom en mix av metoder för att samla in svar som är representativa för målgruppen. Första metoden var att skicka till respondenter i målgruppen som är anslutna till en av ett flertal webbpaneler. Utöver detta gjordes ett slumpmässigt urval från målgruppen via Skatteverkets personadressregister. Dessa bjöds sedan in att delta via brev och SMS.

Svaren lämnades via en webbenkät. Målsättningen med urvalet var att för målgruppen få en så representativ sammansättning som möjligt. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna i Växjö har kvoter därför skapats för kön, ålder och geografi. I varje kvot har samma andel som befolkningen består av samlats in.

Totalt har 538 svar samlats in bland unga vuxna i Jönköpings kommun. Totalt är detta ett stort antal svar vilket utgör en stabil bas för att dra slutsatser ifrån.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. En viktning av datan har genomförts i syfte att skapa en representativ bild av unga vuxnas boende och deras upplevelse av boendemarknaden.

Läsanvisningar

Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och geografi. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för unga vuxnas boende och huruvida villkor och möjligheter ser olika ut mellan grupper.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta aspekterna fram.

Notera att maskinella avrundningar till heltal förekommer i rapporten vilket i vissa fall medför att adderade andelar inte alltid uppgår till exakt 100 procent.

**A. Hur bor unga
vuxna idag?**

Nästan åtta av tio har eget boende

Inledningsvis redovisar vi hur unga vuxna har svarat att de bor idag. Som det framgår i figuren till höger svarar totalt sett 14 procent av unga vuxna i Jönköping att de bor hemma hos sina föräldrar. Sex procent svarar att de är inneboende hos någon annan än sina föräldrar. 79 procent har ett eget boende. Två procent har svarat att de bor på annat sätt.

Bland de som har eget boende svarar 52 procent att de hyr en bostad i första, andra eller tredje hand. 25 procent svarar att de har en egen bostadsrätt medan fem procent uppger att de har ett eget hus eller radhus. 12 procent bor i en studentbostad.

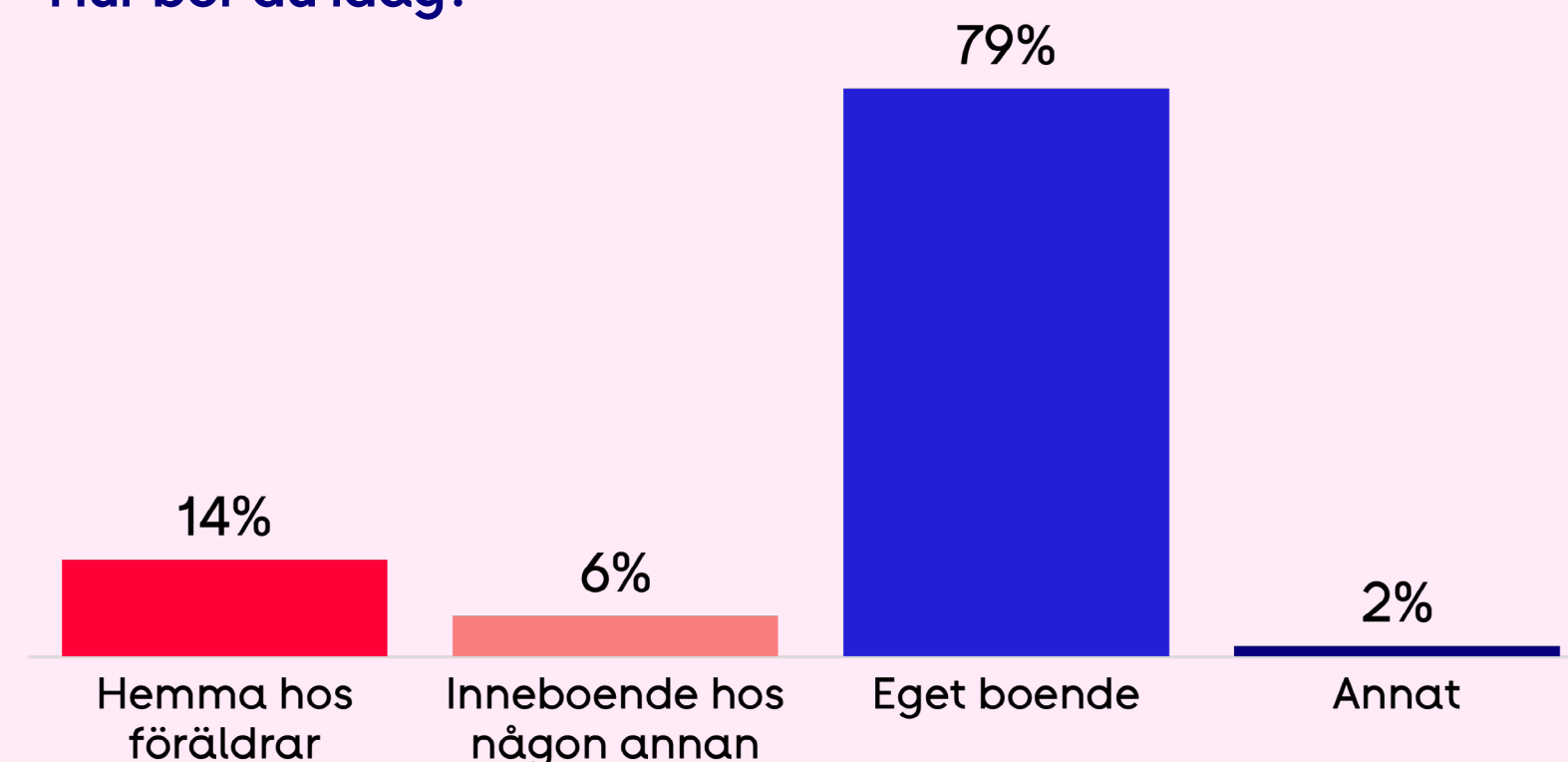
Andelen unga hemmaboende är näst lägst av samtliga undersökta geografiska områden

I Jönköpings kommun uppger 14 procent att de bor hemma. Omräknat i antal motsvarar det cirka 2 350 unga vuxna. Jönköping har den näst lägsta andelen hemmaboende jämfört med de andra fyra geografiska områdena som undersökts (Stockholms län, Storgöteborg, Malmö/Lund och Växjö kommun). Det är bara i Växjö där en mindre andel unga bor hemma hos föräldrarna.

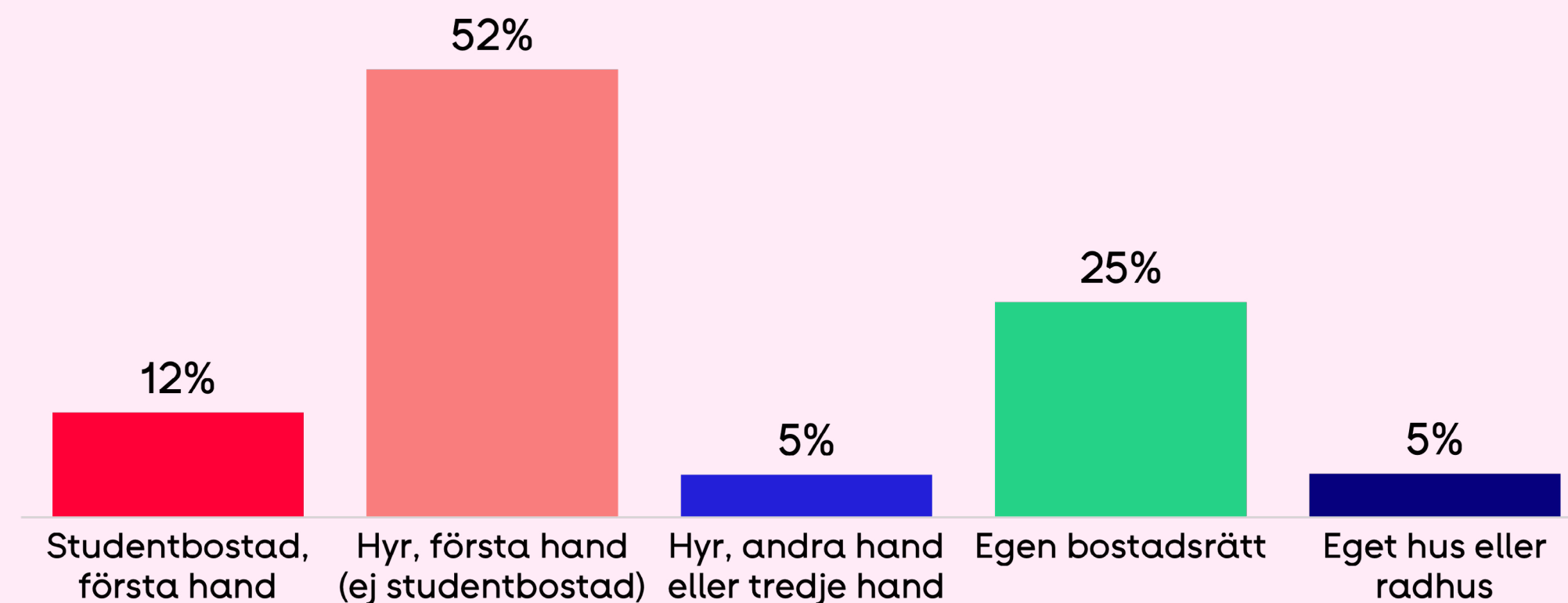

Hyresrätt är den överlägset vanligaste upplåtelseformen bland unga i Jönköping och i riket i sin helhet.

Hur bor du idag?

Av de med eget boende: Vilket typ av eget boende?

I riket i sin helhet är det drygt var fjärde ung, motsvarande ungefär 250 000 personer, som bor hemma hos sina föräldrar. Detta har nästan fördubblats sedan undersökningen startade 1997. Att allt fler unga vuxna saknar möjlighet att flytta hemifrån är en tydlig indikation på att det råder bostadsbrist.

Hyresrätten är den vanligaste boendeformen för unga vuxna, i riket och i Jönköping. Därmed vet vi att den här gruppen är beroende av att hyresmarknaden fungerar och att nyproduktionstakten håller jämna steg med befolkningsutvecklingen.

Boendekostnader

Totalt betalar unga vuxna i Jönköping i snitt 5 509 kronor i månaden för sitt boende. Detta är något mer än genomsnittet i riket i sin helhet, som uppgår till 5 395 kronor i månaden. I figuren till höger redovisas medelvärde för boendekostnader per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt.

Något som eventuellt kan dra ner den genomsnittliga boendekostnaden är att de flesta av de som bor hemma hos vårdnadshavare har svarat att de inte har någon kostnad för sitt boende (det vill säga noll kronor). Huruvida de alls har någon självständig ekonomi framgår inte men varierar troligen.

De som bor i eget boende har högst boendekostnader, strax över 6 000 kronor per månad. Till skillnad från riket i sin helhet har unga studenter högre bostadskostnader än de som hyr vanliga hyresrätter i första hand.

Unga i bostadsrätt, i hyresrätt i första hand och i hyresrätt i andra eller tredje hand har ungefär lika mycket pengar kvar när boendet är betalt. Studenter har betydligt mycket mindre pengar kvar när boendet är betalt och de som bor i eget hus eller radhus har allra mest pengar kvar att leva på.

Svaren på fråga om boendekostnader är en uppskattning av respondenterna. Det kan därmed finnas både över- och underskattningar av kostnaderna liksom skillnader i vad som avses med boendekostnad.

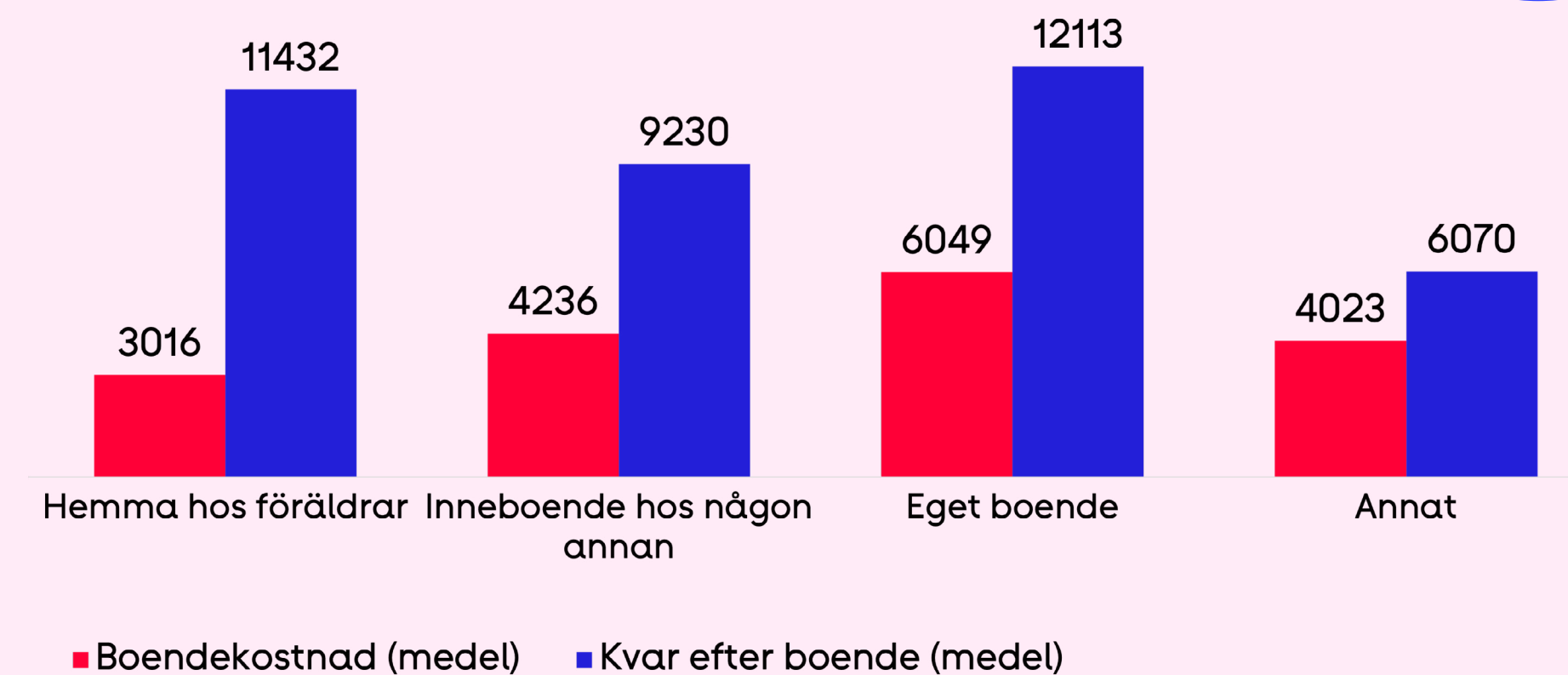
På nationell nivå har ungas boende blivit nästan 1 000 kronor dyrare sedan mätningen 2021. Den genomsnittliga månadskostnaden uppgick då till 4 404 kronor. I sammanhanget är detta en extremt stor ökning. Mellan 2019 och 2021 ökade kostnaderna endast med 24 kronor.

Jönköping är det enda området som vi har undersökt där studenter i snitt betalar mer för sitt boende än de som bor i första hand.

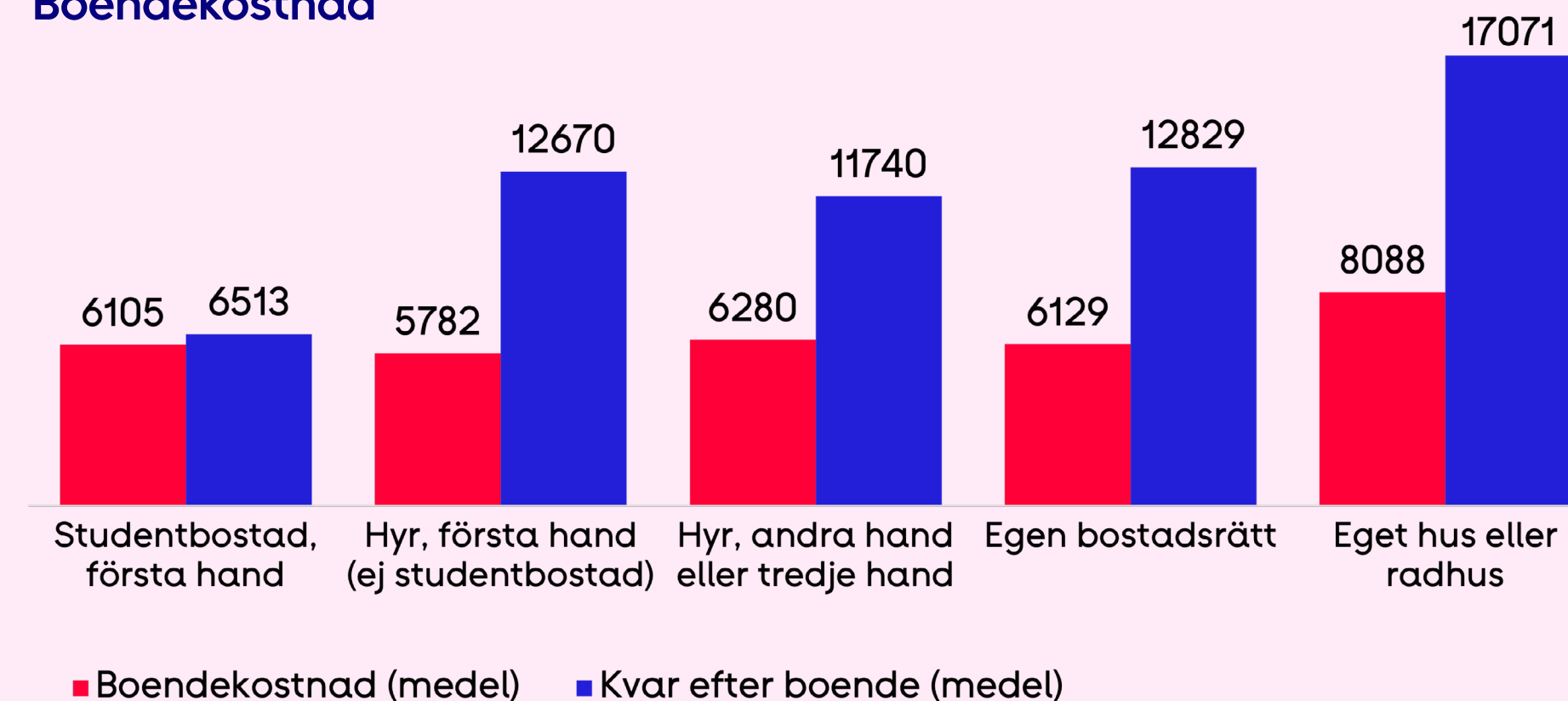
Detta har troligtvis sin förklaring i att en femtedel av det nuvarande studentbostadsbeståndet i Jönköpings kommun har färdigställts inom de två senaste åren (550 nya av totalt 2 894 studentbostäder). Samtliga har byggts av privata aktörer. Därtill har en del av det äldre kommunala beståndet avvecklats och omvandlats till vanliga bostäder ([Jönköpings kommunala bostadsförsörjningsprogram 2023 till 2028](#)).

Medelboende-
kostnad är
5 509 kronor

Boendekostnad

Av de med eget boende:
Boendekostnad

”

Väldigt höga räntor. Nu är jag lyckligt lottad som har en familj som går in med ekonomiskt stöd med räntorna varje månad annars hade det varit tuffare för mig.”

”

Svårt att få tag i hyresrätter med rimliga kostnader. Bostadsrätt har jag inte råd med.”

”

Rädd för att bli själv, dvs inte ha en sambo då kostnaderna skulle bli extremt mycket högre och man hade inte haft lika mycket pengar att röra sig med.”

”

Mellan en hyreshöjning på ca 4% och en sex-veckor-lång handläggningstid hos CSN har jag nyligen känt mig väldigt osäker. Jag flyttade hemifrån för två år sedan men har nyligen börjat tvivla på om jag och min sambo klarar av att bo själva med CSN som hushållets primära inkomstkälla.”

”

Som student med CSN som huvudsaklig inkomst upplever jag att det är svårt att hitta en bostad med rimliga hyror. CSN ligger just nu på 12050kr men de flesta hyrorna för en studentbostad på under 30kvm ligger på en summa mellan 4500-8000kr. Detta är helt orimligt då det nästan alltid kräver att man ska ha ett extrajobb eller få pengar från annat håll för att kunna klara hyran och andra nödvändigheter som t.ex mobilräkning, mat och kurslitteratur. Jag har under alla mina år som student upplevt att jag aldrig har pengar över för att göra något roligt eller för att lägga undan på grund av hyrorna.”

Att bo hemma är vanligare bland de yngsta

I figurerna till höger redovisas boendeform per åldersgrupp samt per typ av sysselsättning.

Unga vuxna 20–21 år är åldersgruppen där störst andel bor hemma hos föräldrar. Andelen med eget boende är högst i den äldsta åldersgruppen, de över 25 år. Här svarar 88 procent att de har eget boende.

81 procent som jobbar har ett eget boende och 76 procent av de som studerar bor i eget. Detta är en högre andel än i riket i sin helhet, där bara drygt hälften av de som studerar har ett eget boende. Andelen med eget boende inom gruppen föräldralediga är något högre än riksnivån, 78 procent jämfört med 66 procent för riket i sin helhet.

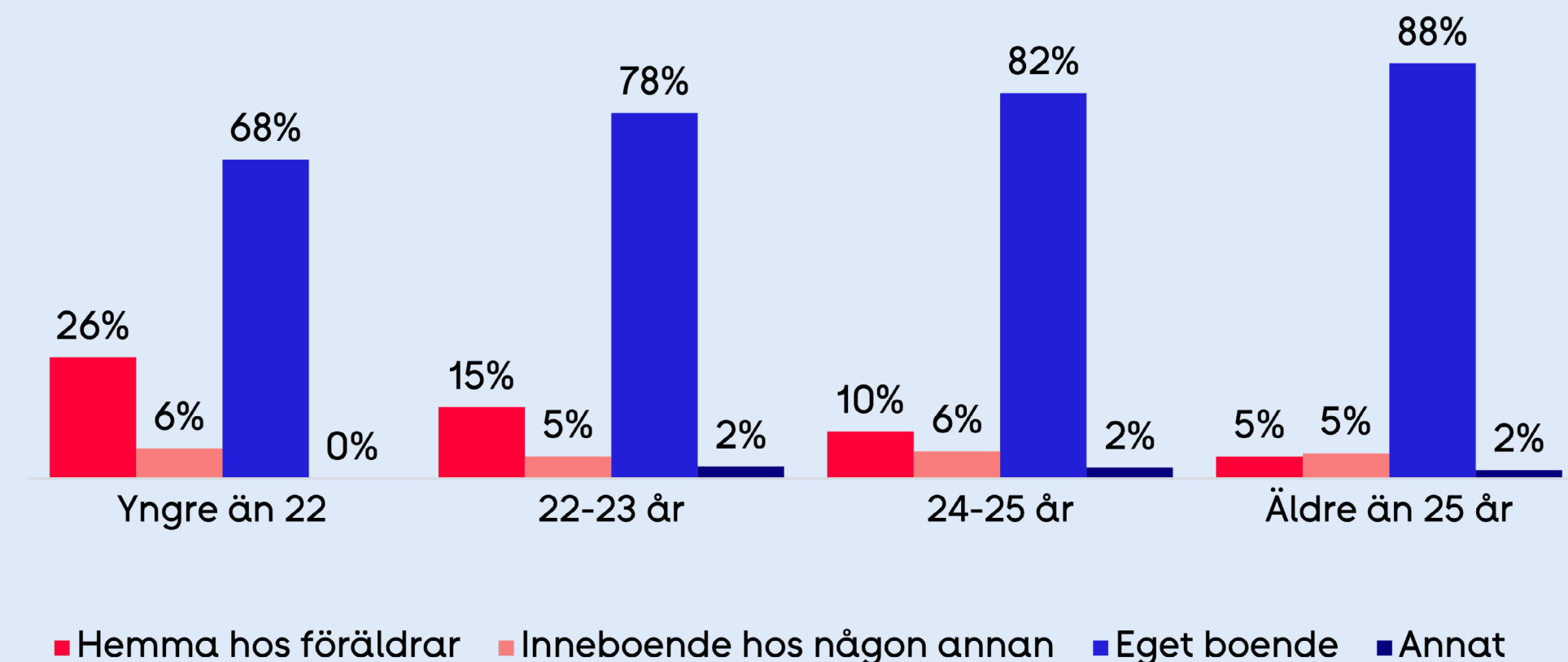
I gruppen med sysselsättning inom kategorin "övrigt" ingår de som svarat att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp. I denna grupp är dock andelen i eget boende relativt hög, 66 procent att jämföra med 52 procent i riket i sin helhet.

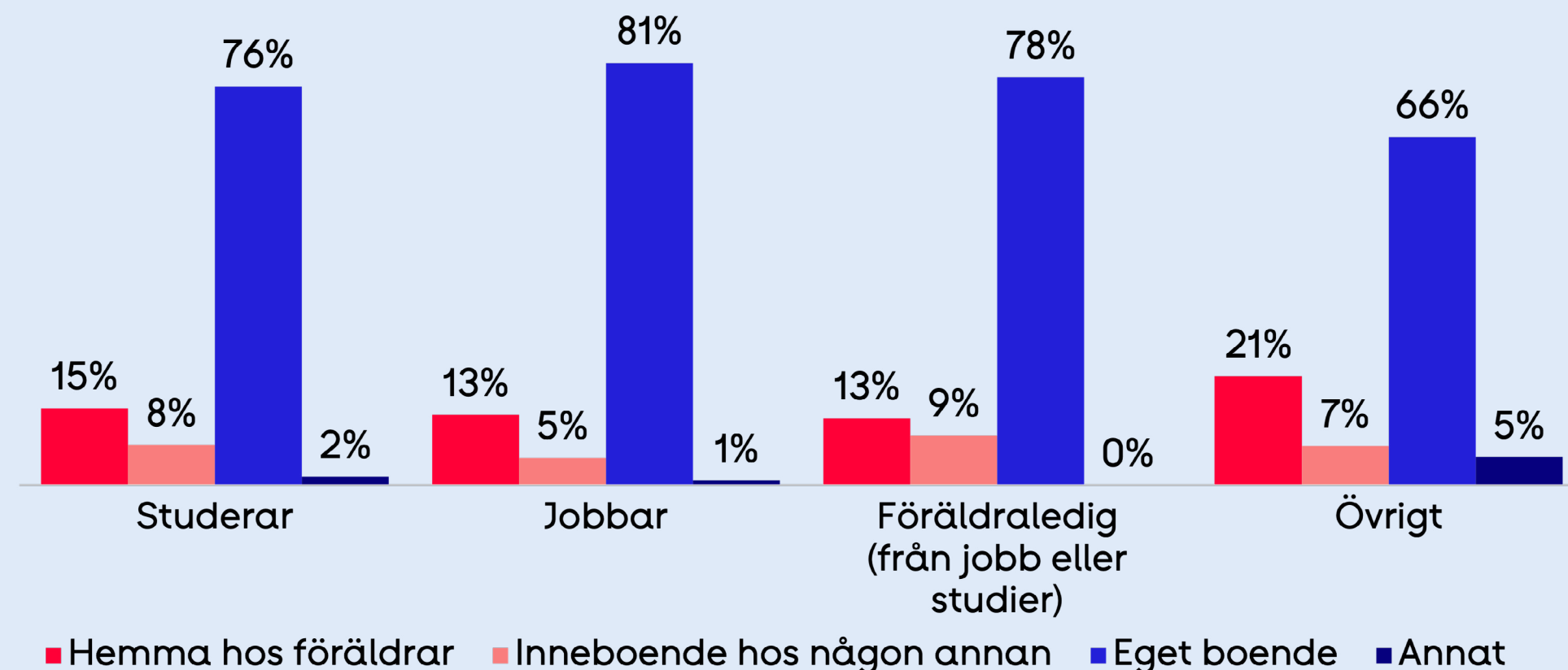
På riksnivå har andelen unga som har eget boende har minskat i alla grupper utom bland de som saknar sysselsättning. Då detta är en relativt liten grupp varierar den eventuellt mer från år till år än de större grupperna.

Jämfört med Växjö kommun (som vi också har undersökt) är det en mindre andel unga i Jönköping som har eget boende. Bland studenter är skillnaden tydligast, där 83 procent har eget boende i Växjö medan bara 76 procent har eget boende i Jönköping. Den enda gruppen där eget boende är vanligare i Jönköping än i Växjö är 24 till 25 åringar. Skillnaden är dock bara fyra procentenheter.

Hur gammal är du?

Vad är din sysselsättning?

Bostadsrätt är mindre populärt

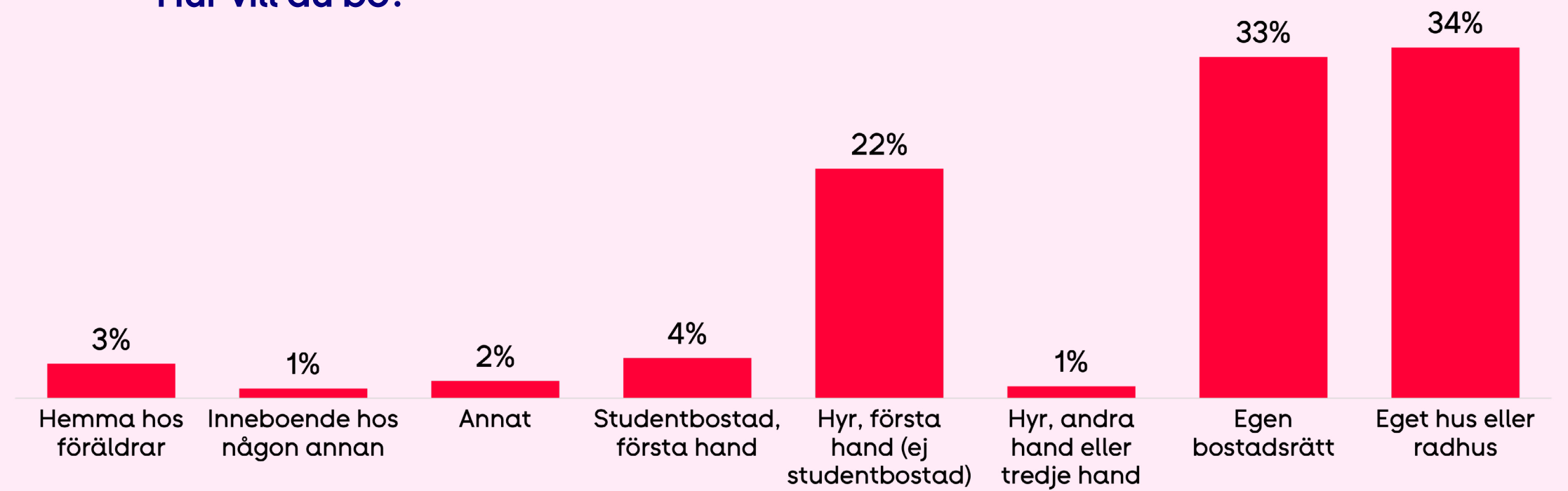
När vi frågat hur unga helst skulle vilja bo svarar 34 procent att de vill bo i ett eget hus eller radhus. 22 procent vill bo i en bostadsrätt.

Unga i Jönköping skiljer sig från unga i riket som helhet på så vis att en större andel vill bo i hus eller radhus, och en mindre andel vill bo i bostadsrätt.

23 procent vill bo i hyresrätt med förstahandskontrakt vilket är något fler än vid mätningen 2021, då andelen uppgick till 21 procent.

Det mest populära boendeanvändningen är eget hus eller radhus följt av bostadsrätt, som 34 respektive 33 procent vill bo i. Mer än en femtedel av respondenterna önskar att bo i en hyresrätt med förstahandskontrakt. Endast 3 procent svarar att de vill bo hemma hos sina föräldrar.

Hur vill du bo?

Jönköping jämfört med riket

	Jönköping	Riksnivå
Hemma hos föräldrar	3 %	7 %
Inneboende hos någon annan	1 %	4 %
Annat	2 %	3 %
Studentbostad, 1a hand	4 %	5 %
Hyr, första hand (ej studentbostad)	22 %	25 %
Hyr, andra hand eller tredje hand	1 %	1 %
Egen bostadsrätt	33 %	32 %
Eget hus eller radhus	34 %	23 %

Mindre andel hemmaboende än i övriga landet

På den här sidan jämför vi boendesituationen för unga vuxna i Jönköpings kommun med situationen i andra delar av landet.

Av de geografiska områden som vi har undersökt, har Jönköpings kommun näst minst andel hemmaboende. Stockholms län är det område där störst andel har angivit att de bor hemma hos sina föräldrar.

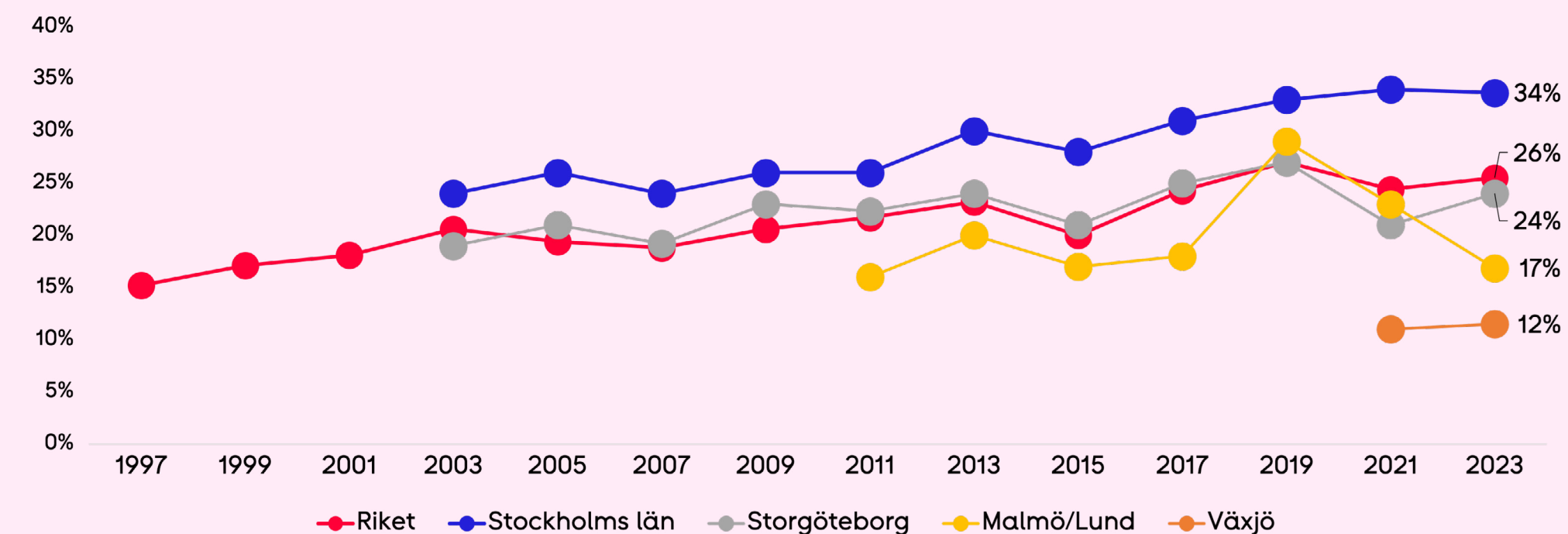

Andelen unga som bor hemma har ökat kraftigt sedan 1997.

Geografi

	Jönköping	Övriga Sverige	Stockholm	Göteborg	Malmö/Lund	Växjö
Hemma hos föräldrar	14 %	24 %	34 %	24 %	17 %	12 %
Inneboende hos någon annan	6 %	7 %	8 %	6 %	7 %	5 %
Eget boende	79 %	67 %	56 %	69 %	75 %	82 %
Annat	2 %	2 %	2 %	2 %	1 %	2 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Andel hemmaboende över tid och geografi

Var man bor i landet påverkar ens möjligheter att flytta hemifrån. I kommuner och städer där bostadsmarknaden inte är lika hårt pressad är det en större andel unga som har lyckats skaffa sig eget boende.

Utvecklingen på nationell nivå sedan mätningen 2021 tyder på en något mer pressad bostadsmarknad i Göteborg och Stockholm, medan läget i Malmö och Lund har lättat till fördel för unga.

I Jönköping är det en jämförelsevis liten andel som bor hemma hos sina föräldrar. Detta har troligtvis att göra med att bostadsmarknaden inte är lika pressad som i storstäderna, samt att Jönköping är en studentstad med unga som flyttat in från övriga landet.

Tillgången på hyreslägenheter

Diagrammet visar sambandet mellan antalet hyreslägenheter per capita per kommun och andelen hemmaboende. Varje punkt i diagrammet utgörs av en kommun.

Resultatet visar att kommuner med ett lågt antal hyreslägenheter per capita också har en hög andel hemmaboende. Sambandet är förhållandevis tydligt även om det finns undantag. Längst ner till höger, där kommuner med få hyreslägenheter och många hemmaboende finns, är det framförallt socioekonomiskt starka kommuner med stor andel villor. Längst upp till vänster finns istället lite större kommuner med stor andel studenter såsom Linköping, Umeå och Växjö.

Förhållandet mellan andelen hyreslägenheter per capita och andelen hemmaboende bekräftar bilden av att hyresrätter är den absolut viktigaste boendeformen för unga. Vill vi att unga ska kunna flytta hemifrån, så behöver vi hyresrätter.

Dessutom visar den tydligt hur vissa kommuner tar ansvar för att bygga hyresrätter, medan andra inte gör det.

I dessa fall har unga vuxna ofta inget val annat än att flytta till en ort där det finns hyresrätter. På så vis åker vissa kommuner snålskjuts på andra kommuners höga ambitioner. Ansvaret för att lösa bostadsbristen är idag inte samordnat på någon nivå högre än den kommunala, vilket bidrar till den utveckling som vi ser här.

Svårare för ensamstående att flytta hemifrån

På den här sidan redovisas de tillfrågades boendeform uppdelat på civilstånd eller samboskap, föräldraskap och kön.

Av resultaten framgår att om man är sambo så är det sannolikt att man också har ett eget boende. 96 procent av alla sambos har svarat att de har en egen bostad. Bland ensamstående är det mycket vanligare att man bor hemma hos sina föräldrar.

Om man tittar på kön kan vi konstatera att en något större andel kvinnor har eget boende. Till skillnad från riket i sin helhet är det ingen skillnad mellan män och kvinnor när det gäller att bo hemma hos sina föräldrar.

Bland de som har barn är det tre procent som uppger att de bor hemma hos sina föräldrar. En procent av de som har barn är inneboende hos någon annan.

Ensamstående har en särskilt svår situation på bostadsmarknaden. De efterfrågar i stor utsträckning samma bostäder som par utan barn, men har en inkomst i stället för två. Därför är det inte förvånande att de bor hemma i högre utsträckning.

Även om andelen med eget boende är hög i Jönköping finns en markant skillnad mellan ensamstående och de som bor sambo eller är gifta. Det är 20 procentenheter mindre vanligt att en ensamstående i Jönköping har eget boende än de som är sambos.

Jämfört med övriga geografiska områden är det dock relativt stora andelar av de som är ensamstående som har eget boende i Jönköping. Kommunen ligger på samma nivå som Malmö/Lund.

På nationell nivå har det skett en markant ökning av andelen unga med barn som bor hemma hos föräldrar, från 8 procent 2021 till 16 procent i årets mätning. Det är en stor andel unga som bor i generationsboende.

Detta är en utveckling som kan leda till ökad trångboddhet och minskad möjlighet för människor att bestämma över sitt eget liv.

Att fler kvinnor än män väljer att studera på universitet och högskola bidrar troligtvis till att unga kvinnor i högre utsträckning har eget boende. På nationell nivå har det sett ut på detta sätt sedan vi började undersöka ungas boende 1997. Då var det 12 procent av kvinnorna och 19 procent av männen som var hemmaboende.

Är du gift eller sambo med en partner?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja, sambo	1%	2%	96%	1%	100 %	220
Ja, gift	0%	7%	93%	0%	100 %	34
Nej	23%	8%	67%	1%	100 %	284

Har du barn?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja	3%	1%	95%	0%	100 %	51
Nej	14%	6%	78%	2%	100 %	487

Vilket är ditt juridiska kön?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Kvinna	13%	4%	82%	1%	100 %	301
Man	13%	7%	78%	2%	100 %	217

Andel ensamstående män/kvinnor med eller utan barn som bor i eget boende. (Som svarat nej på frågan om de är sambo eller gifta.)

	Riket	Stockholms län	Storgöteborg	Malmö/Lunds kommuner	Växjö kommun	Jönköping kommun
Ensamstående kvinnor (med eller utan barn) med eget boende	56 %	38 %	54 %	72 %	80 %	73 %
Ensamstående män (med eller utan barn) med eget boende	53 %	45 %	52 %	67 %	76 %	67 %

B.
**De som bor
kvar hemma**

Andelen hemmaboende ökar

Årets undersökning är den första som specifikt mäter andelen hemmaboende i Jönköpings kommun. Det är 14 procent som bor hemma hos sina föräldrar, vilket är lägre än riksnivån på 26 procent och även lägre än landet i övrigt (exklusive storstadsområdena) där andelen är 24 procent. Omräknat i antal innebär det att cirka 2 350 unga vuxna i Växjö kommun är hemmaboende år 2023.

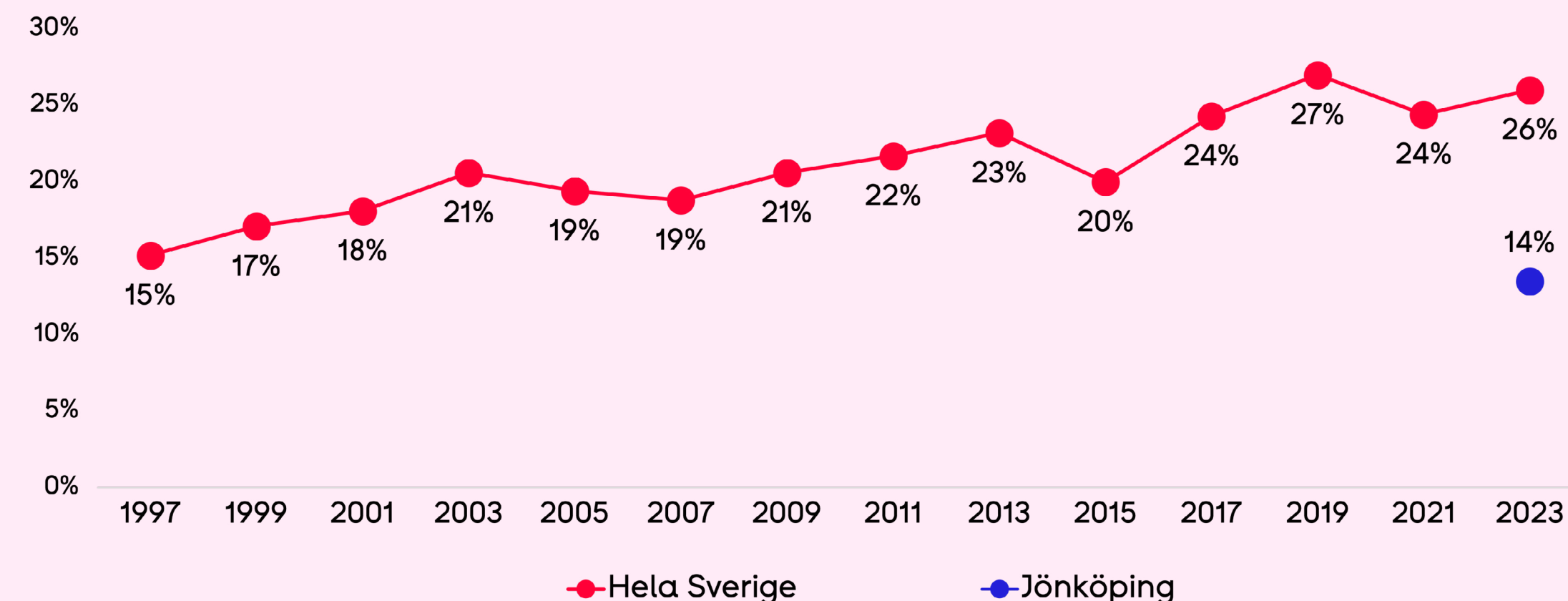
På nationell nivå har andelen unga som bor hemma hos sina föräldrar ökat stadigt, från 15 procent 1997 till 26 procent i årets mätning.

90 procent av de hemmaboende unga vuxna i Jönköping uppger att de har ett eget rum, att jämföra med nivån i riket som är 89 procent.

Var tionde hemmaboende ung vuxen i Jönköping saknar idag ett eget rum.

Förändring över tid
Andel hemmaboende

Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara ifred?

90 % → uppger att de har ett eget rum

Den långsiktiga trenden är tydlig: det blir svårare och svårare för unga att flytta hemifrån.

Utbudet av hyresrätter är avgörande för ungas inträde på bostadsmarknaden. Antalet hyresrätter per capita har minskat i takt med att hemmaboendet har ökat. Samtidigt har priserna i det ägda boendet stigit kraftigt.

En av tio hemmaboende i åldersspannet uppger att de saknar ett eget rum. Detta begränsar sannolikt möjligheten till studier och vila i hemmiljön.

Sett till det ekonomiska klimatet ser läget inte ut att förbättras. Unga vuxna får det allt svårare med stigande inflation och räntor, kombinerat med ett i stort sett avstannat bostadsbyggande.

Ofrivilligt hemmaboende

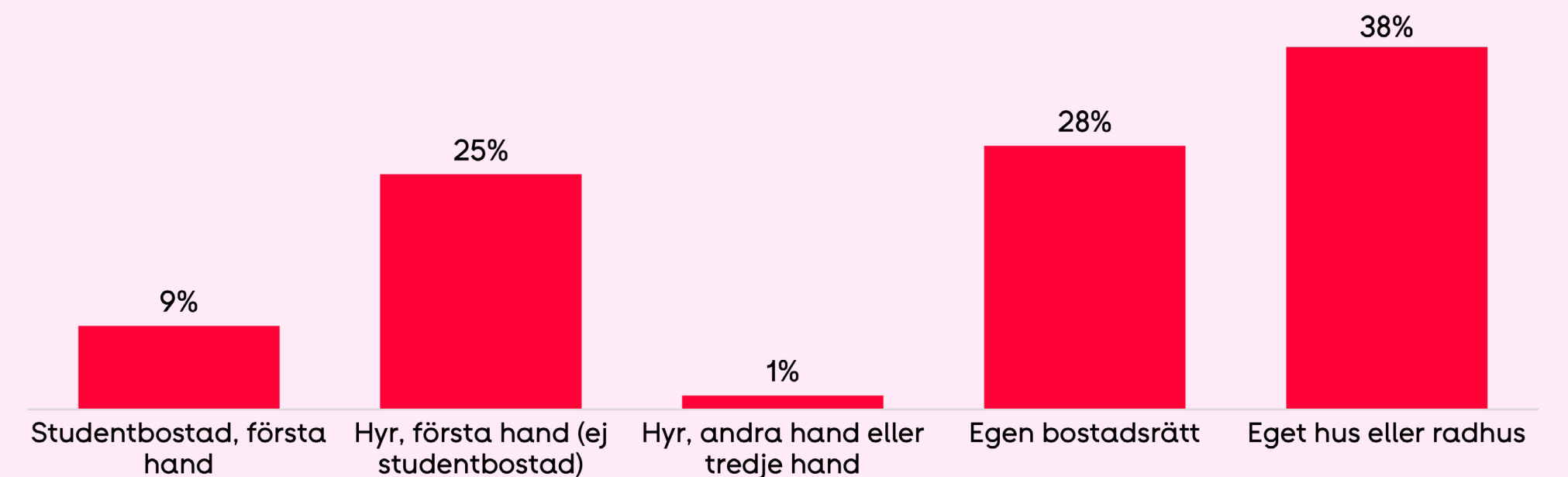
86 procent av de som bor kvar hemma svarar att de vill bo på ett annat sätt än de gör idag. Denna grupp är alltså ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar detta cirka 2 000 personer.

I figuren till höger redovisas hur unga hemmaboende skulle vilja bo om de fick välja fritt. Den mest eftertraktade boendeformen är ett eget hus eller radhus och väljs som förstahandsval av 38 procent. Detta skiljer sig från riksnivån, på vilken enbart 22 procent har angivit att de vill bo i hus eller radhus. Preferensen för bostadsrätt är ungefär lika hög som för hyresrätt i Jönköping, detta är något som ser likadant ut på riksnivå.

Andel som bor hemma hos vårdnadshavare som svarat att de inte vill bo hemma

86% → av de svarande vill inte bo hemma

Hur vill du bo?

Det första steget ut på bostadsmarknaden är hyresrätten, särskilt i ekonomiskt svårare tider. På riksnivå har andelen hemmaboende som helst vill bo i hyresrätt ökat, från 24 till 32 procent sedan mätningen 2021.

För Jönköping har vi inga historiska siffror, men en iakttagelse från årets resultat är att det egna husets lockelse verkar vara just bostadstypen och inte upplåtelseformen.

Om unga i Jönköping hade haft en generell preferens för ägt boende borde den preferensen synas tydligare bland de som vill bo i flerbostadshus. Med andra ord borde det i så fall ha varit en betydligt större andel som föredrog bostadsrätt över hyresrätt.

Hemmaboende i Sveriges kommuner

I Statistiska centralbyråns (SCB) statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat, kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCBs senaste sammanställda statistik, från 2021. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Jämförelsen visar att hemmaboendet ökar i Sverige, särskilt i storstadsområdena.

Vad som framgår är, likt tidigare års resultat, att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring storstäderna. Dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa. Det kan också handla om att det finns få bostäder i dessa kommuner som unga kan efterfråga. Alltså, om man ska flytta hemifrån blir det till en annan kommun.

Det gäller särskilt kommuner med höga medelinkomster. I dessa kommuner, som exempelvis Täby utanför Stockholm eller Vellinge utanför Malmö, har man som hemmaboende tillgång till storstädernas utbud och möjligheter, samtidigt som man ofta har föräldrar med god ekonomi som bor i villa eller radhus där man kan utvidga pojk- eller flickrummet till ett halvt källarplan eller liknande. I storstadskommunerna innanför kranskommunerna är möjligheterna att på ett bra sätt anpassa boendet efter ytterligare en vuxen också mindre, eftersom man oftare bor i flerfamiljshus. Det här mönstret är tydligast runt Stockholm, Göteborg och Malmö, men kan även skönjas runt andra städer.

Två kommuner skiljer ut sig på ett helt annat sätt: Uppsala och Lund har studenter som kommer från hela landet och för dem är inte hemmaboende ett alternativ. Hög andel unga som studerar och som inte kan bo hemma gör att Uppsala och Lund har landets lägsta andel hemmaboende unga vuxna.

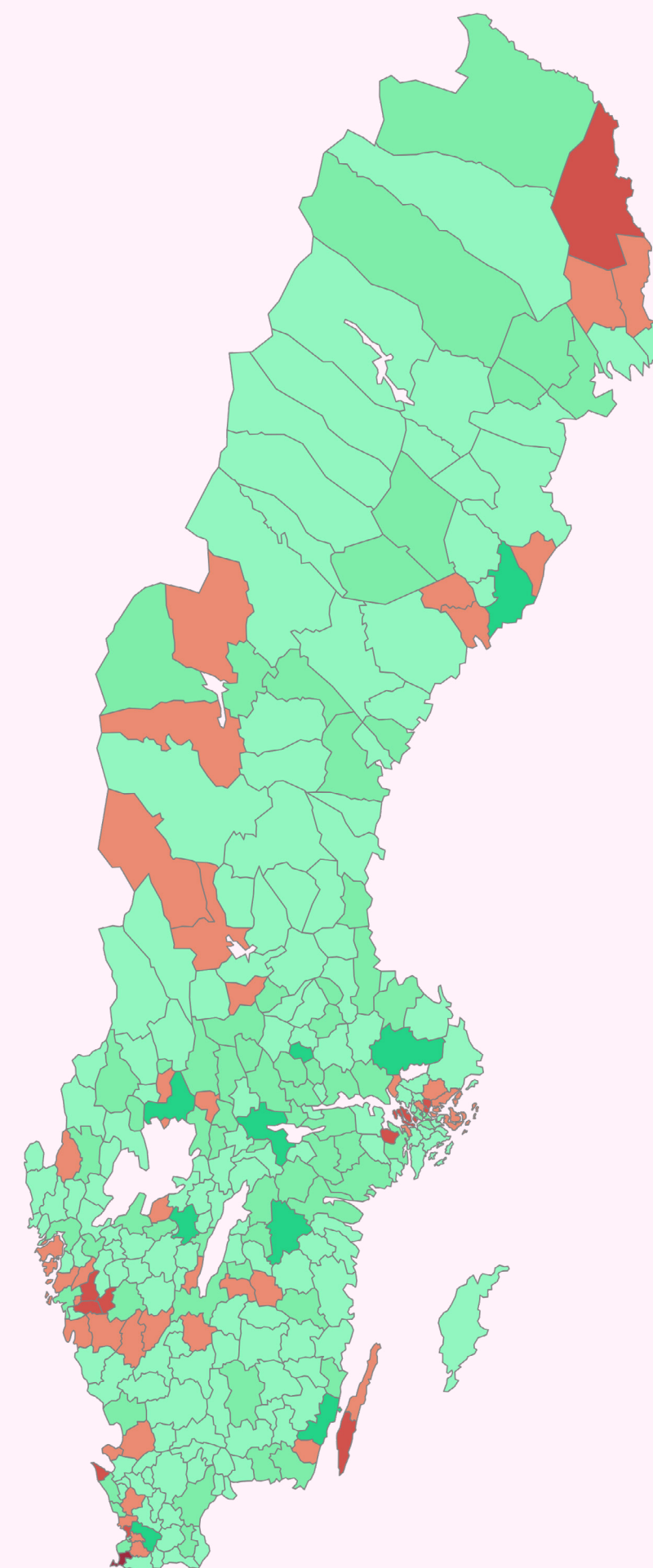

SCBs statistik över hemmaboende gäller unga mellan 21 och 24 år som är folkbokförda hemma hos sina vårdnadshavare. Detta bidrar till att SCB redovisar en högre grad av hemmaboende än vår undersökning.

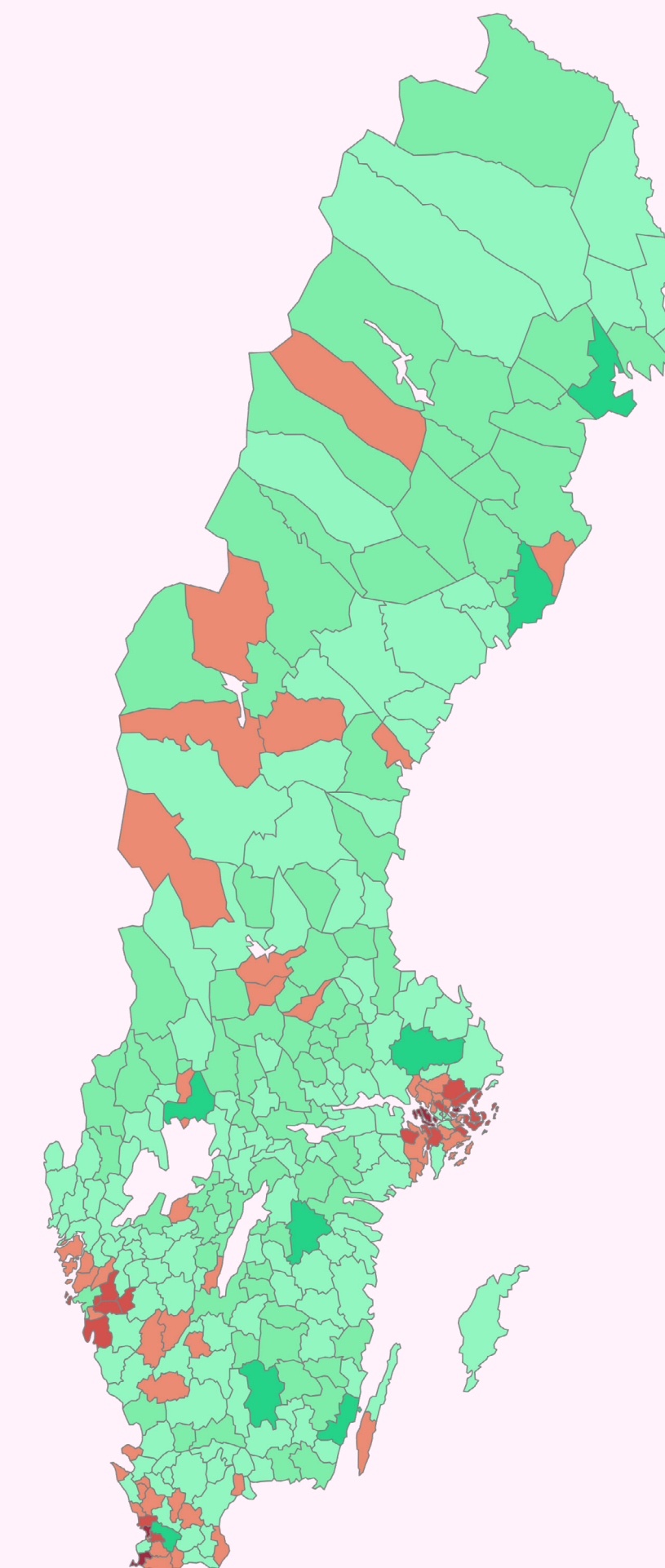
Det är vanligare att man bor hemma om man är yngre, och dessutom förekommer det att unga flyttar till temporära boendelösningar utan att ändra sin folkbokföringsadress.

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar

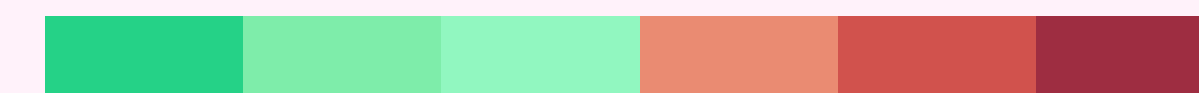
Riket 1998

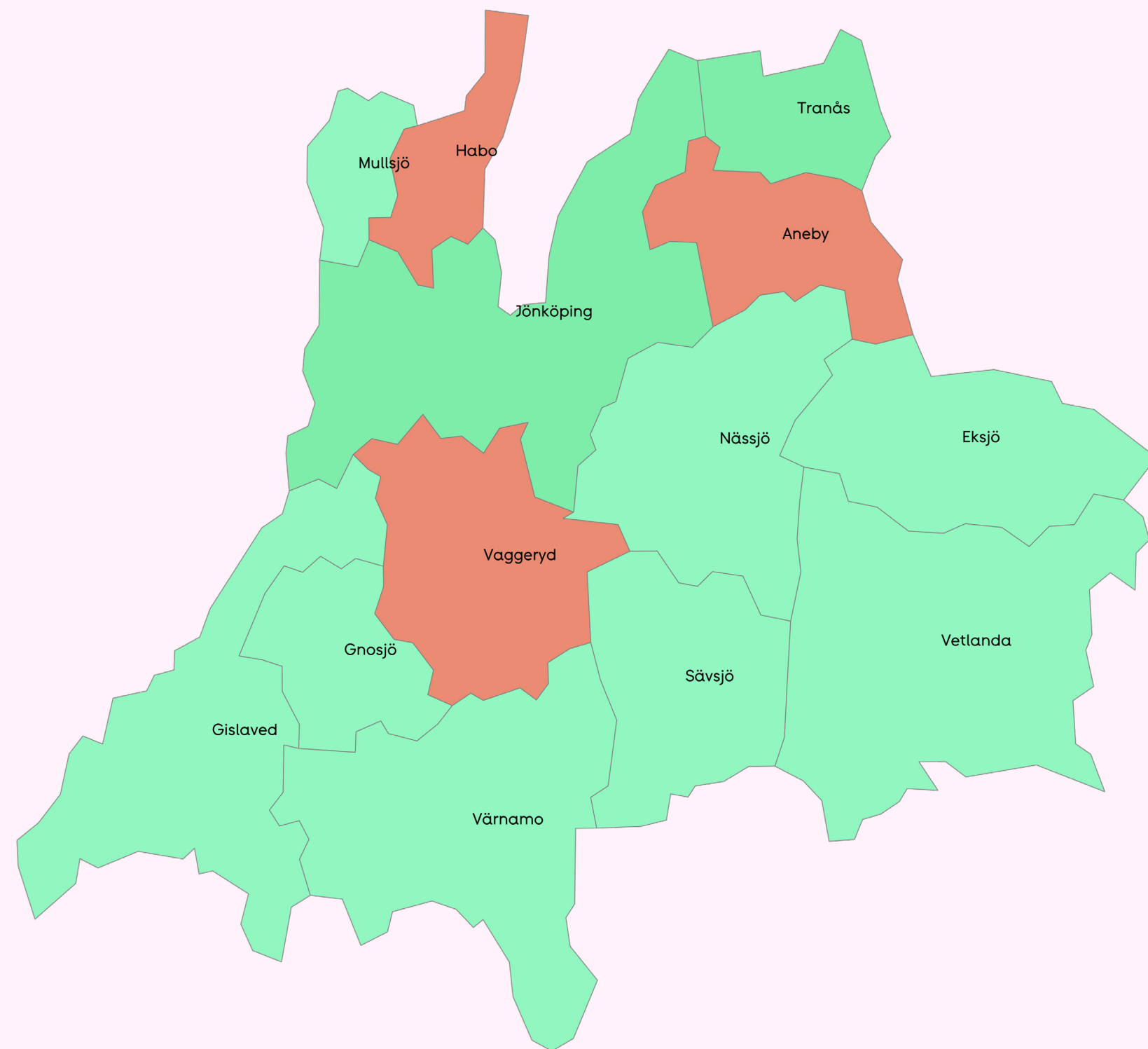
Riket 2021

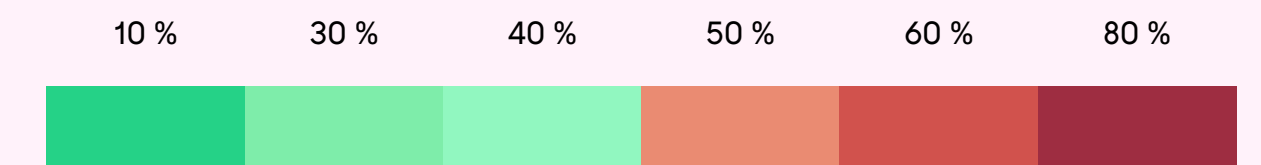
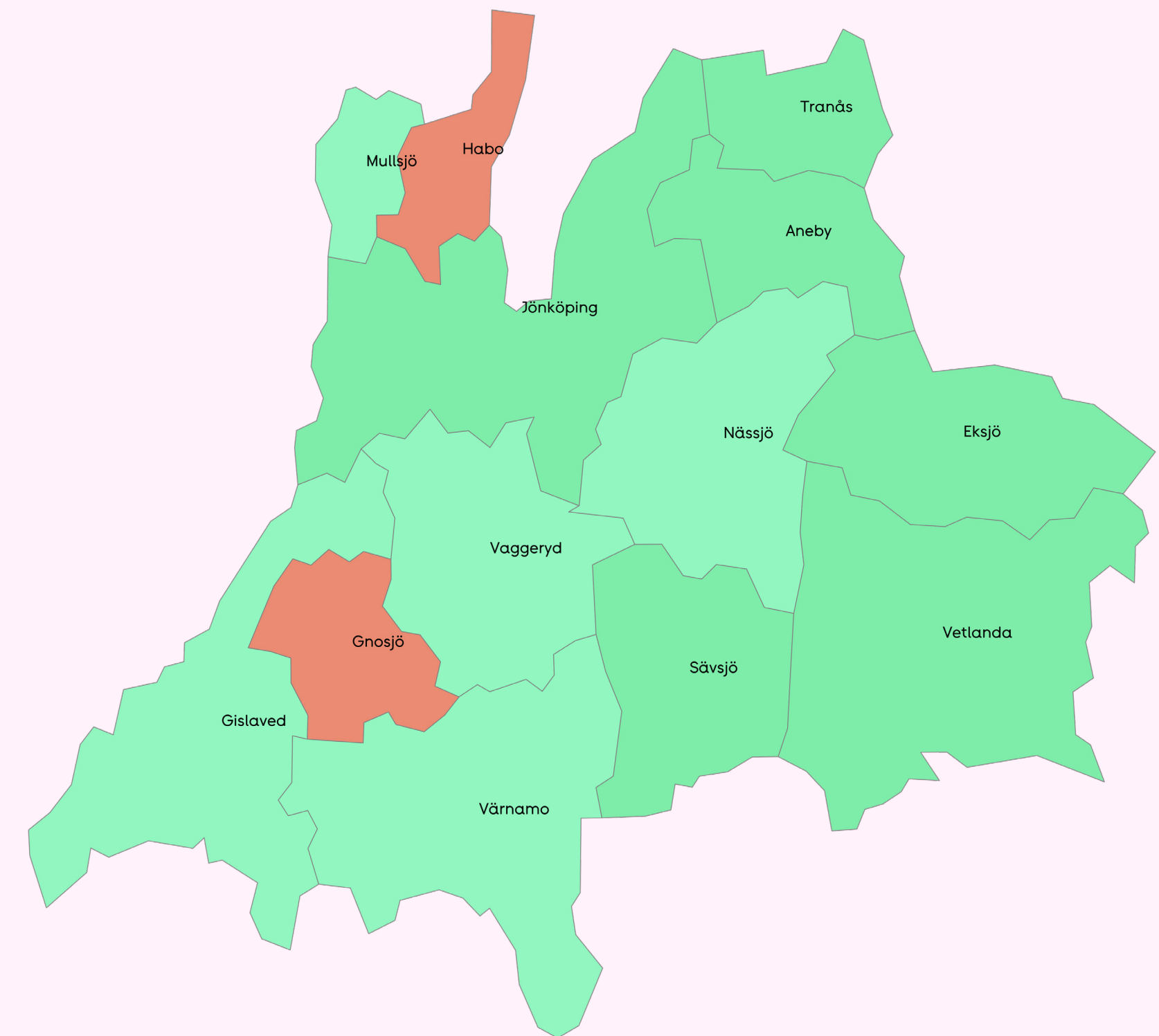
10 % 30 % 40 % 50 % 60 % 80 %

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar
Jönköpings län 1998

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar
Jönköpings län 2021

C. De som har eget boende

De flesta bor i hyresrätt

Bland de unga som har eget boende är hyresrätt med förstahandskontrakt den vanligaste boendeformen i Jönköping, därefter bostadsrätt och sedan studentbostad. Det är lika många som bor i andra eller tredje hand som bor i hus eller radhus.

Fördelningen bland de som har flyttat hemifrån i Jönköping liknar fördelningen på riksnivå.

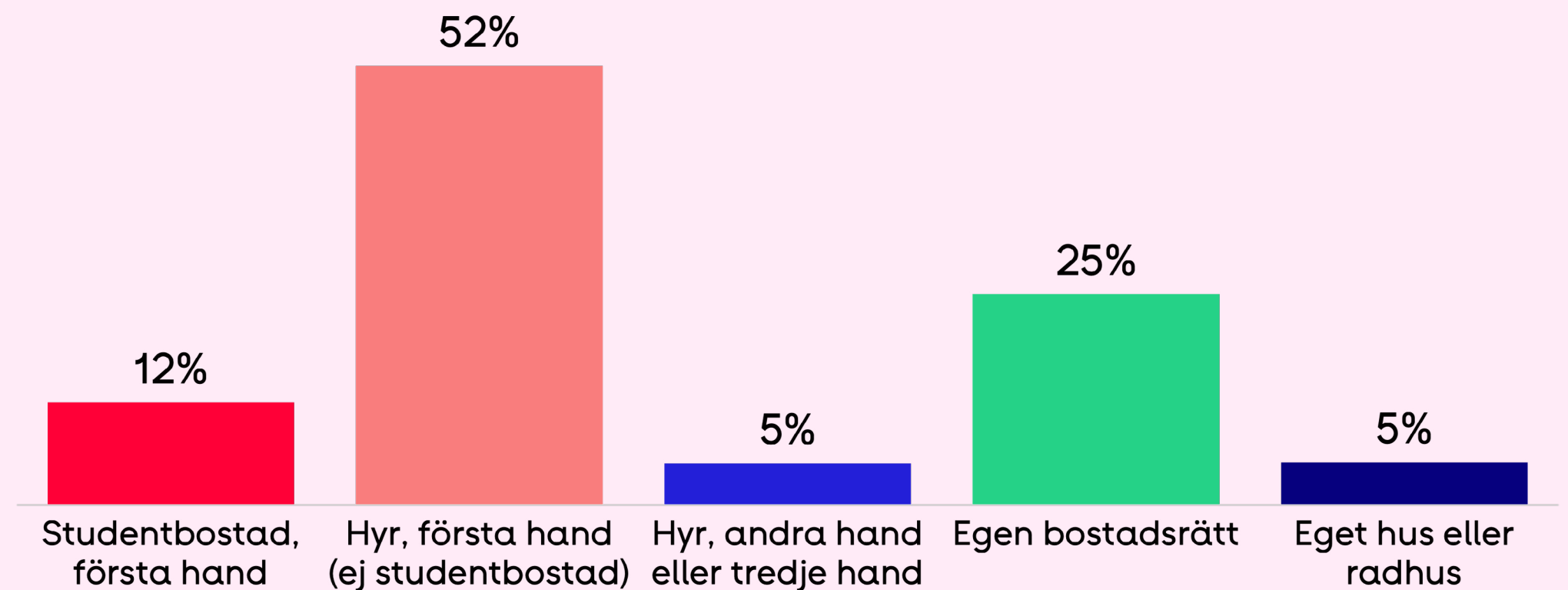

Hyrt boende (förstahandskontrakt, andrahandskontrakt eller studentbostad) är den vanligaste upplåtelseformen bland unga i Jönköping och i övriga geografiska områden som vi undersökt. Andelen som hyr sitt boende har ökat stadigt i alla geografiska områden sedan 2019, se tabellen här bredvid.

Den här utvecklingen kan ha att göra med att fler hyresrätter blivit tillgängliga till följd av 2010-talets relativa höga nyproduktionstakt.

	Andel i hyresrätt 2019	Andel i hyresrätt 2021	Andel i hyresrätt 2023
Storstockholm	28 %	32 %	37 %
Göteborg	40 %	42 %	43 %
Malmö/Lund	36 %	38 %	43 %
Jönköping	-	-	53 %
Växjö	-	48 %	53 %
Övriga Sverige	48 %	50 %	56 %

Hur bor du?

	Andel i hyrt boende 2019	Andel i ägt boende 2019	Andel i hyrt boende 2021	Andel i ägt boende 2021	Andel i hyrt boende 2023	Andel i ägt boende 2023
Stockholms län	53 %	46 %	57 %	43 %	60 %	41 %
Storgöteborg	66 %	34 %	65 %	35 %	67 %	33 %
Malmö/Lund	64 %	36 %	64 %	36 %	71 %	30 %
Jönköping	-	-	-	-	69 %	30 %
Växjö	-	-	71 %	24 %	81 %	19 %
Övriga Sverige	64 %	36 %	72 %	29 %	72 %	30 %

Unga hyresgäster

De allra flesta unga som hyr bostad har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. Sju procent av de som hyr en studentbostad och fem procent av de som hyr en vanlig hyresrätt har bara ett muntligt kontrakt.

98 procent av unga som har ett förstahandskontrakt på en hyreslägenhet svarar att deras kontrakt inte är tidsbegränsat. Bland de som bor i studentbostad uppger 18 procent att deras boende är tidsbegränsat.

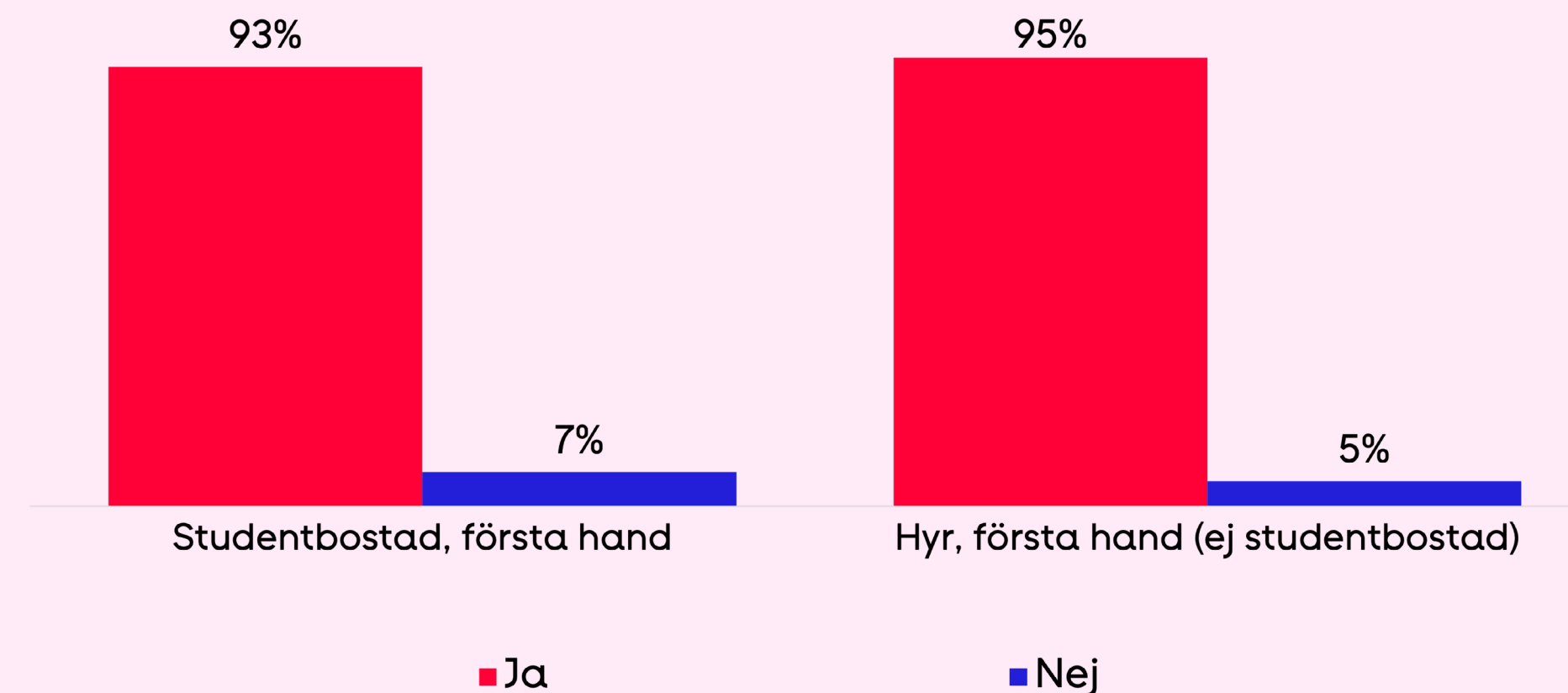
När det gäller hyreskontrakt för studentbostäder antas att de svarande har tolkat frågan olika. Vissa har troligtvis angivit att deras boende är tidsbegränsat då det är kopplat till ett studiekrav, medan andra ansett att deras studentboende är villkorat snarare än tidsbegränsat. Därtill gäller olika regler för olika studentbostadsbolag.

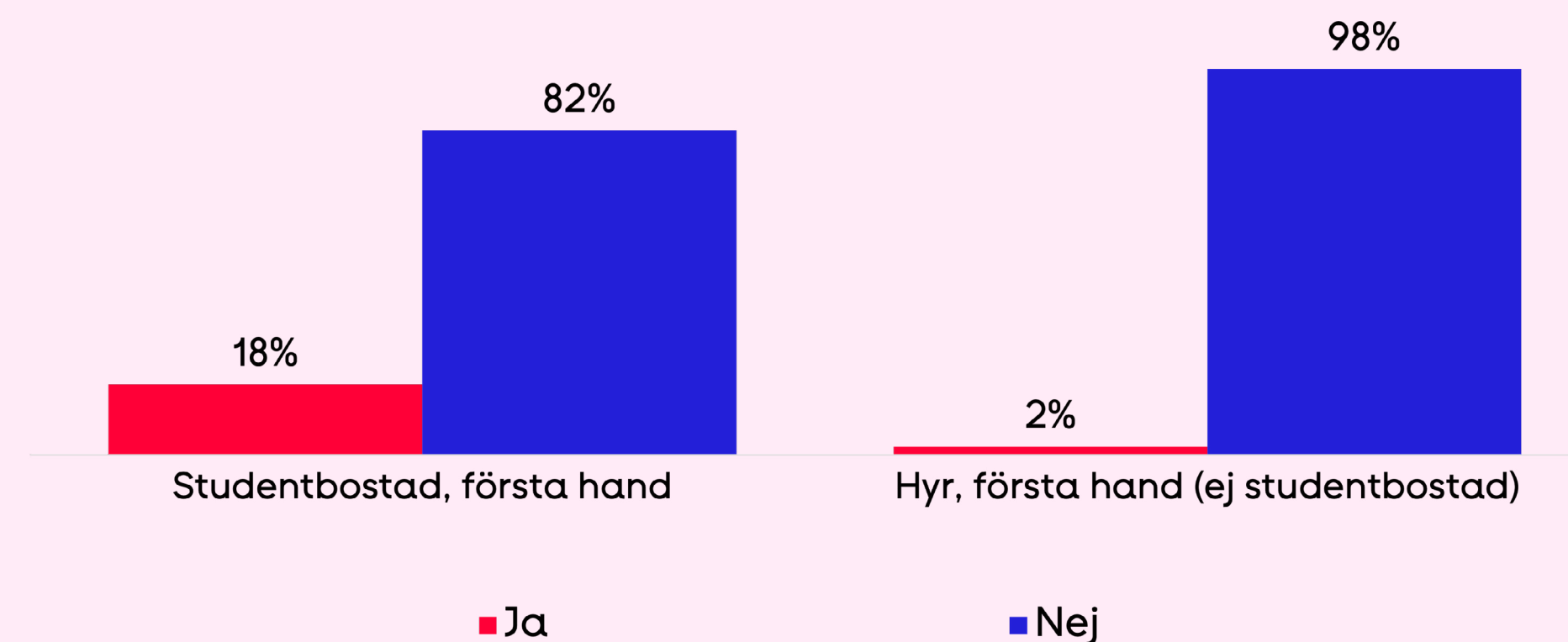
Den svenska förstahandshyresmarknaden är generellt sett ordnad och professionell, vilket återspeglas av att nästan alla har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. Att ha ett skriftligt kontrakt gör det lättare att ha koll på och kräva sina rättigheter som hyresgäst.

Det är ovanligt med tidsbegränsade kontrakt, vilket är en konsekvens av lagstiftning och regler som tar tillvara på hyresgästers intressen och rättigheter.

Har du ett skrivet kontrakt?

Är ditt boende tidsbegränsat?

Hur unga med eget boende skulle vilja bo

I figuren till höger kan vi se hur unga vuxna i Jönköping som har flyttat hemifrån bor idag och hur de helst skulle vilja bo. En generell iakttagelse är att den nuvarande boendeformen verkar förstärka preferensen för just den typen av boende.

En stor andel av de som hyr en studentbostad skulle vilja bo i en ett eget hus eller i en bostadsrätt. Bland de som har en hyreslägenhet med förstahandskontrakt vill 38 procent fortsätta att hyra och 34 procent skulle vilja flytta till villa eller radhus. De som äger sitt boende (bostadsrätt eller eget hus/radhus) vill i regel fortsätta att göra det.

Det framhålls ofta att det ägda boendet är målet med bostadskarriären, men vår undersökning visar att detta inte nödvändigtvis stämmer.

Vi har ingen tidsdata för Jönköping men om man kollar på riket i sin helhet kan vi konstatera att de som bor i hyresrätt i allt högre utsträckning vill fortsätta att göra det, sett till utvecklingen i 2019, 2021 och 2023 års undersökning.

Bland de som bor i mer tillfälliga hyresboenden, såsom studentboende eller andra eller tredje hand, är bostadsrätt det mest populära alternativet. Men skillnaden i preferens mellan hyres- och bostadsrätt har minskat avsevärt från undersökningen 2021. Hyresrätten blir allt populärare även bland dessa grupper.

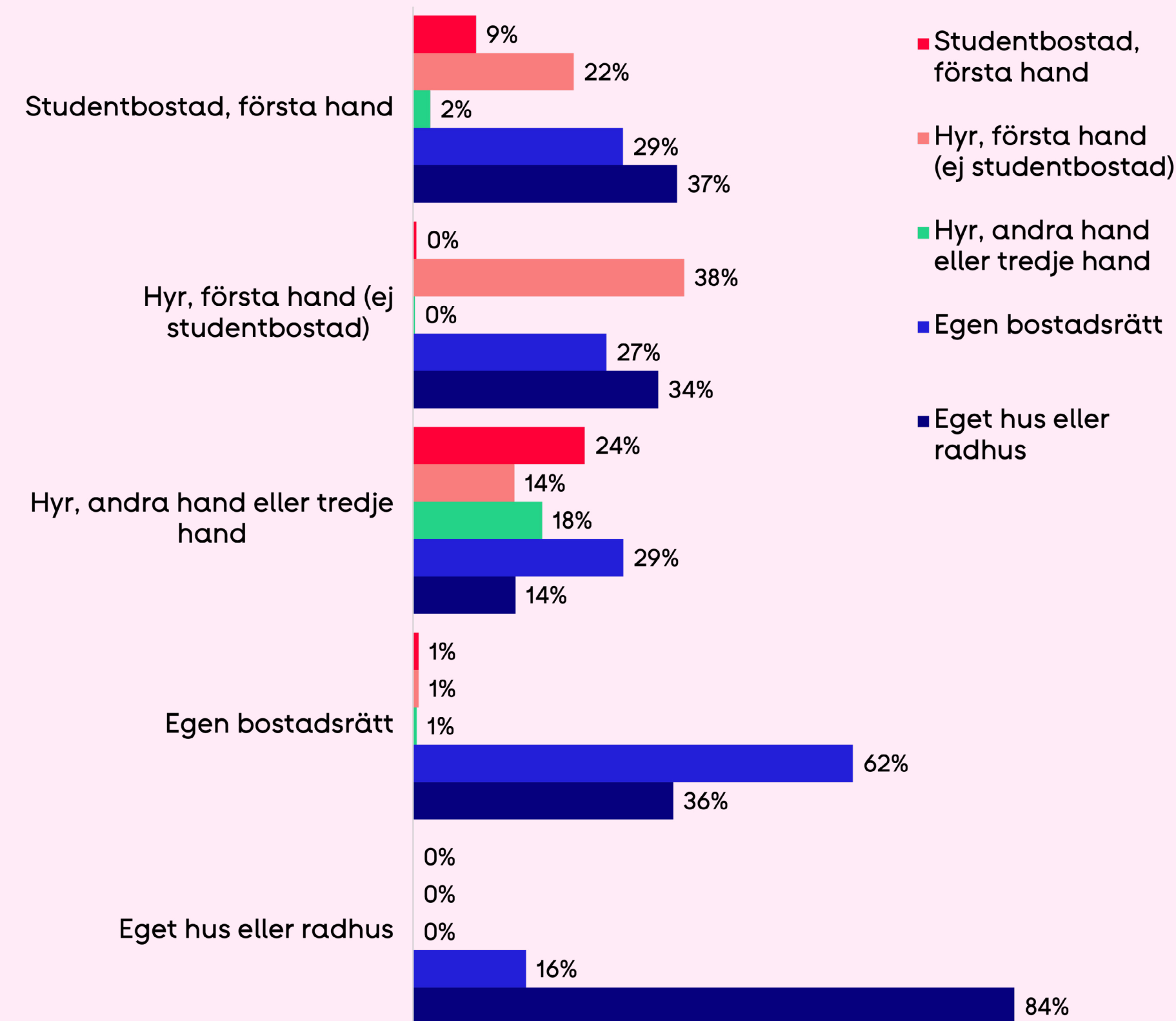
Att unga i andra hand har en relativt sett stark preferens för bostadsrätt över hyresrätt kan bero på att de troligtvis saknar kötid, och att det därmed känns mer realistiskt att spara ihop till en bostadsrätt.

Jag bor i	Jag vill bo i	2019	2021	2023
Studenthyresrätt	En hyresrätt med förstahandskontrakt	32 %	20 %	24 %
	En egen bostadsrätt	32 %	42 %	32 %
	I ett eget hus eller radhus	17 %	16 %	19 %
Andra eller tredje-hand	En hyresrätt med förstahandskontrakt	33 %	27 %	35 %
	En egen bostadsrätt	31 %	43 %	39 %
	I ett eget hus eller radhus	25 %	22 %	16 %
Första hand	En hyresrätt med förstahandskontrakt	22 %	30 %	42 %
	En egen bostadsrätt	25 %	30 %	27 %
	I ett eget hus eller radhus	47 %	37 %	20 %

Hur bor du idag/hur vill du bo?

Typ av boende idag:

Önskemål om boendeform

D. De som bor i andra hand

De som bor i andra hand

Notera att i detta avsnitt slår vi ihop boendeformerna "hyr första hand" med "hyr studentbostad första hand."

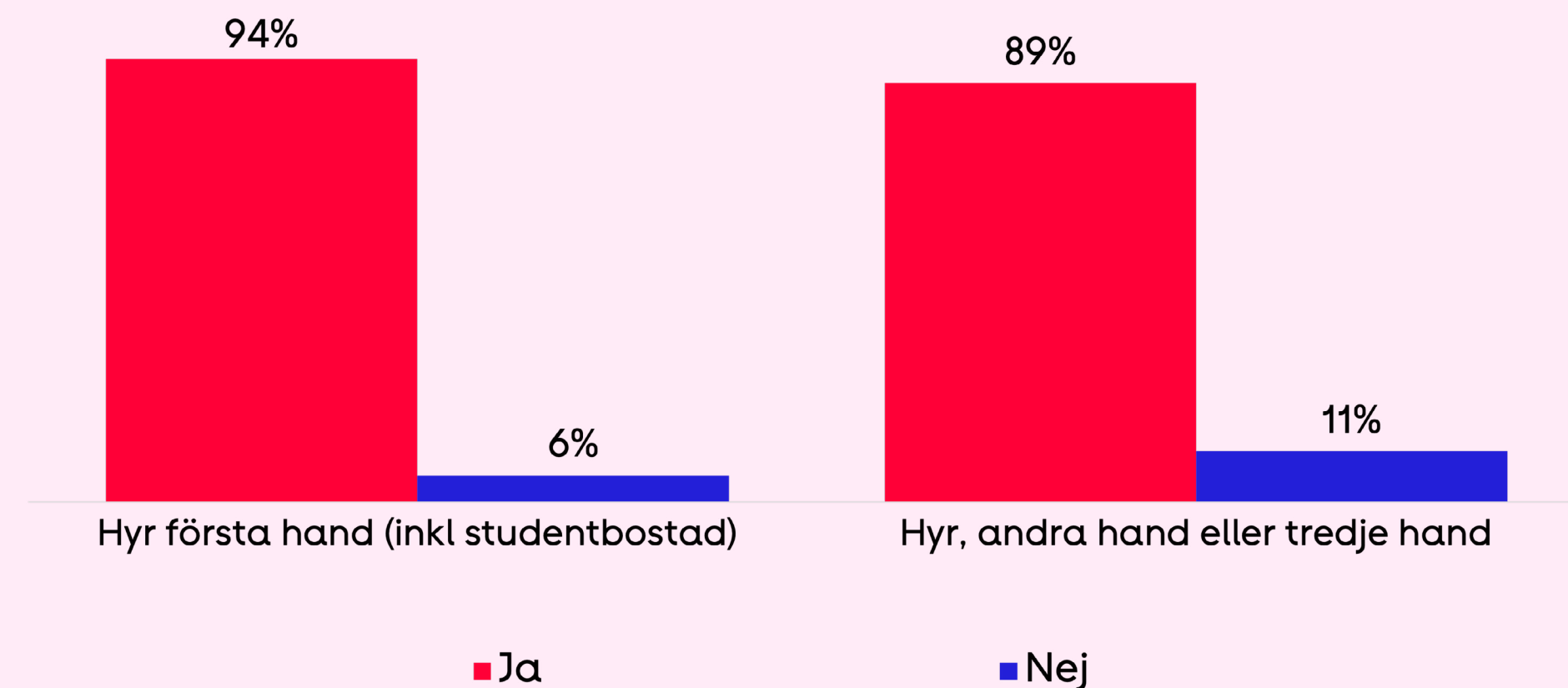
Elva procent av de som hyr i andra eller tredje hand svarar att de bara har ett muntligt avtal för sitt boende, vilket är mindre än riksnivån på 19 procent. Det är dock något fler än bland de som bor i en lägenhet med förstadskontrakt, vanlig eller studentbostad.

Det finns även tydliga skillnader mellan första- och andrahandshyresgäster när det gäller huruvida boendet är tidsbegränsat. Bland de som hyr sin bostad i första hand svarar fem procent att deras boende är tidsbegränsat, jämfört med 46 procent bland de som hyr i andra eller tredje hand.

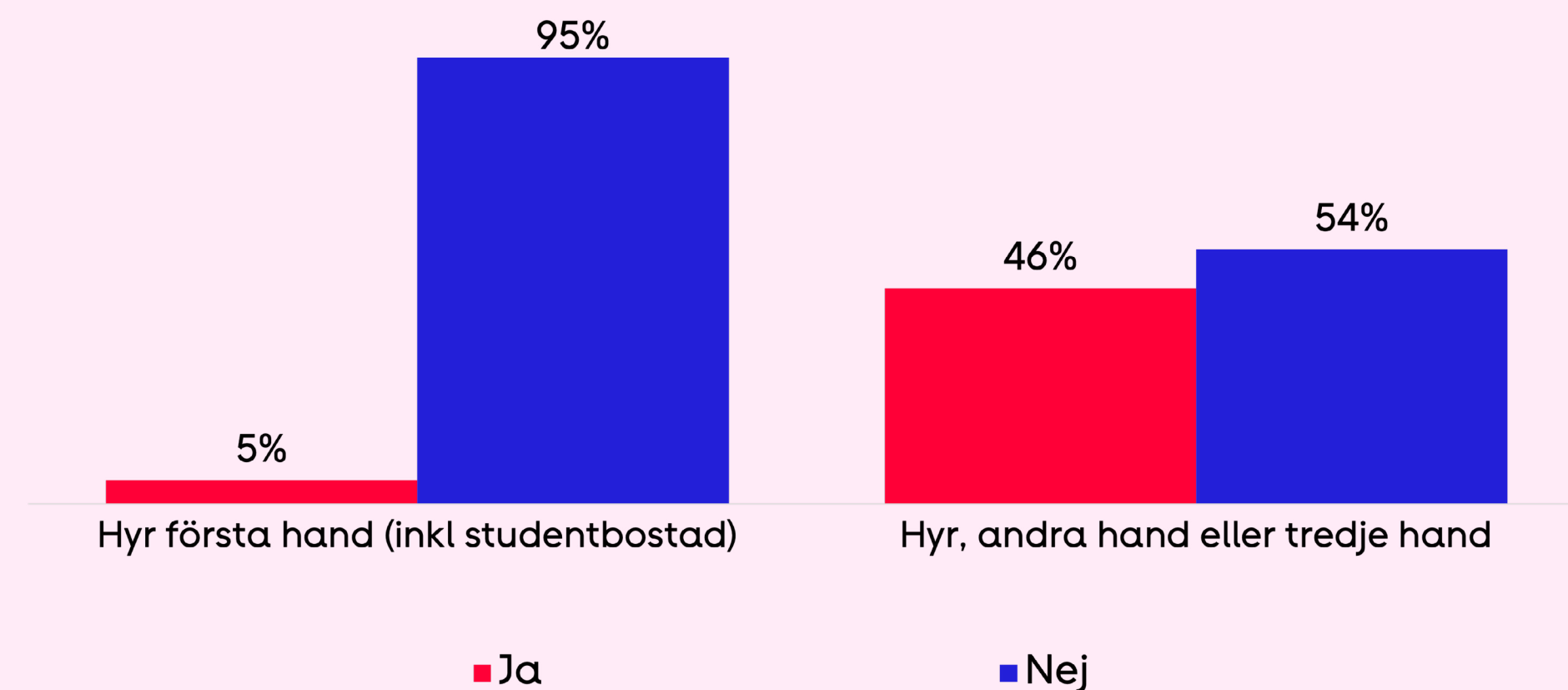

11 % av de som bor i andra hand i Jönköping saknar ett skriftligt kontrakt.

Har du ett skrivet kontrakt?

Är ditt boende tidsbegränsat?

Andra eller tredjehandsupplåtelser är otrygga boendeformer. De är i princip alltid tidsbegränsade (även om det inte alltid uppfattas så av den som hyr) och om man hyr en bostadsrätt i andra hand kan hyran vara väldigt hög.

I denna kontext är det alarmerande att en tiondel av andrahandshyresgästerna i Jönköping saknar ett skriftligt kontrakt. Exakt vad det beror på är svårt att avgöra. En förekommande nationell orsak är att en viss del av de som bara har muntliga kontrakt bor i olovliga andrahandsupplåtelser, alltså där förstahandshyresgästen eller bostadsrättshavaren inte egentligen får lov att hyra ut sin bostad.

Hur de som bor i andra hand skulle vilja bo

De som för närvarande bor i andra eller tredje hand i Jönköping består troligtvis till stor del av studenter som inte har fått tag i en studentbostad. 24 procent av de som bor i andra hand skulle helst vilja bo i studentbostad. Här särskiljer sig Jönköping tydligt från riket, där bara två procent av de som bor i andra hand hellre skulle vilja bo studentbostad.

De som bor i andra hand har en något större preferens för bostadsrätt än de som bor i förstahandshyresrätter (inklusive studentbostäder). Skillnaden är dock bara två procentenheter, betydligt mindre än på riksnivå, där bostadsrättens popularitet är 11 procentenheter högre bland andrahandshyresgäster än bland de som bor i lägenhet med förstahandskontrakt.

Unga andrahandshyresgäster har inte en lika stark preferens för ett eget hus eller radhus som förstahandshyresgäster har. En liknande skillnad syns på riksnivå.

Som tabellen på sidan 20 visar har boendepreferenserna bland andra- och tredjehandshyresgäster på nationell nivå varierat en del över tid. Vid mätningen 2019 var hyresrätt den mest eftertraktade boendeformen. 2021 var det i stället flest som ville bo i bostadsrätt.

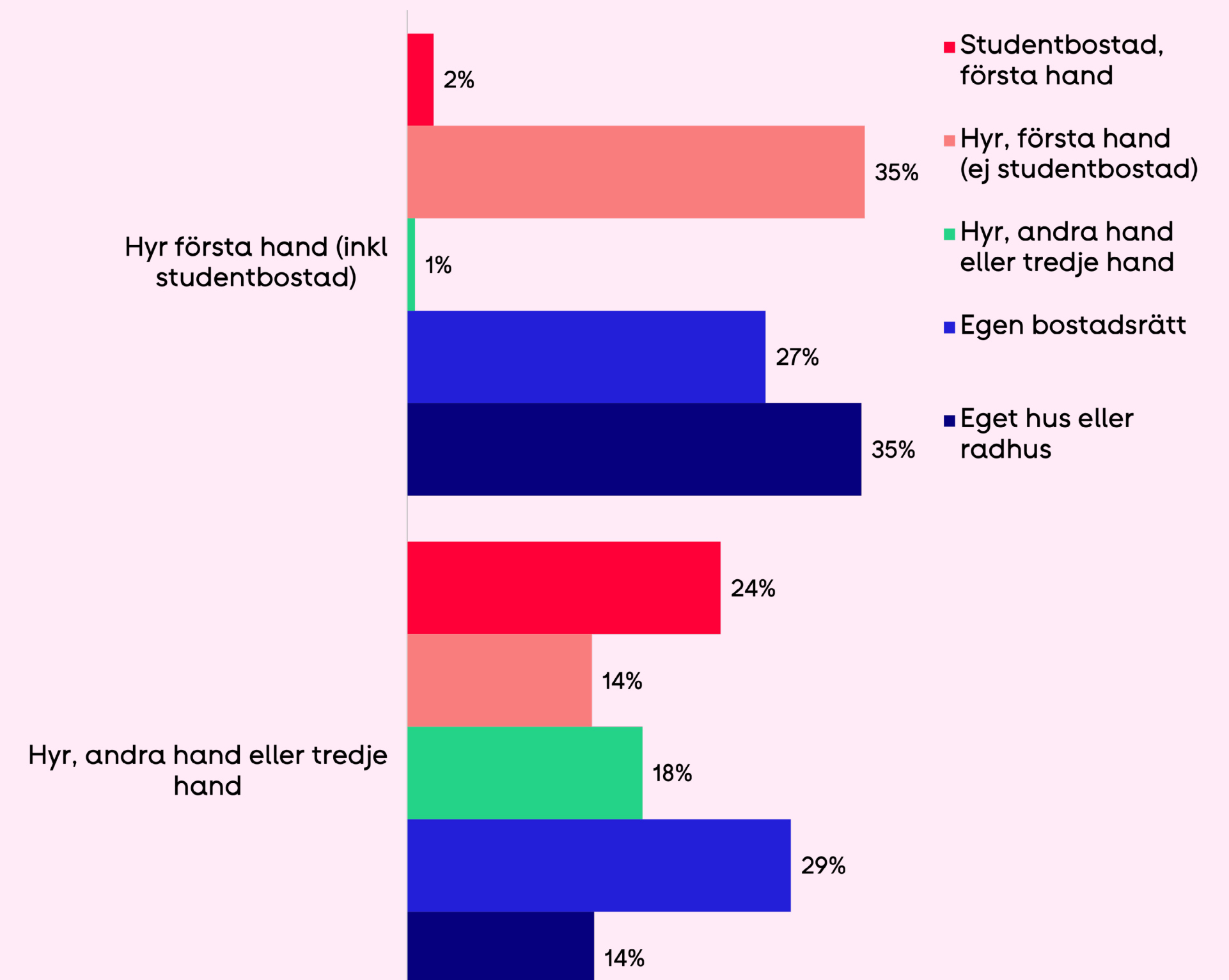
I Jönköping, i årets undersökning är bostadsrätt det populäraste alternativet, men marginalen gentemot hyresrätt är bara tre procentenheter.

På nationell nivå har preferensen för eget hus eller radhus minskat kraftigt över tid i denna grupp. Från 47 procent 2019 till 16 procent i år. Att en allt mindre andel unga vill bo i ägt boende är en generell företeelse som vi kan se i årets mätning.

Hur bor du idag/hur vill du bo?

Typ av boende idag:

Önskemål om boendeform

E. Ekonomi och trygghet

Vad unga betalar för sitt boende

I figuren till höger kan vi se fördelningen av boendekostnader över hela gruppen unga vuxna i Jönköping. Den största gruppen har en månadskostnad mellan 4 000–5 999 kr (35 procent) och den näst största gruppen har en månadskostnad på 6 000–7 999 kronor.

I tabellerna längst ner till höger redovisas boendekostnaden per boendeform. De som är hemmaboende bor billigast. 40 procent av de som bor hemma hos vårdnadshavare betalar 2 000 kronor eller mindre för sitt boende varje månad. De med eget boende har högst månadskostnad.

Elva procent av de som bor hemma betalar mer än 8 000 kronor för sitt boende per månad. Vi har inga tidsdata att jämföra detta med, men det är på samma nivå som i riket i sin helhet (12 procent).

Kostnaderna bland unga i boendetyper "annat" visas inte då det är en för liten grupp för att dela upp.

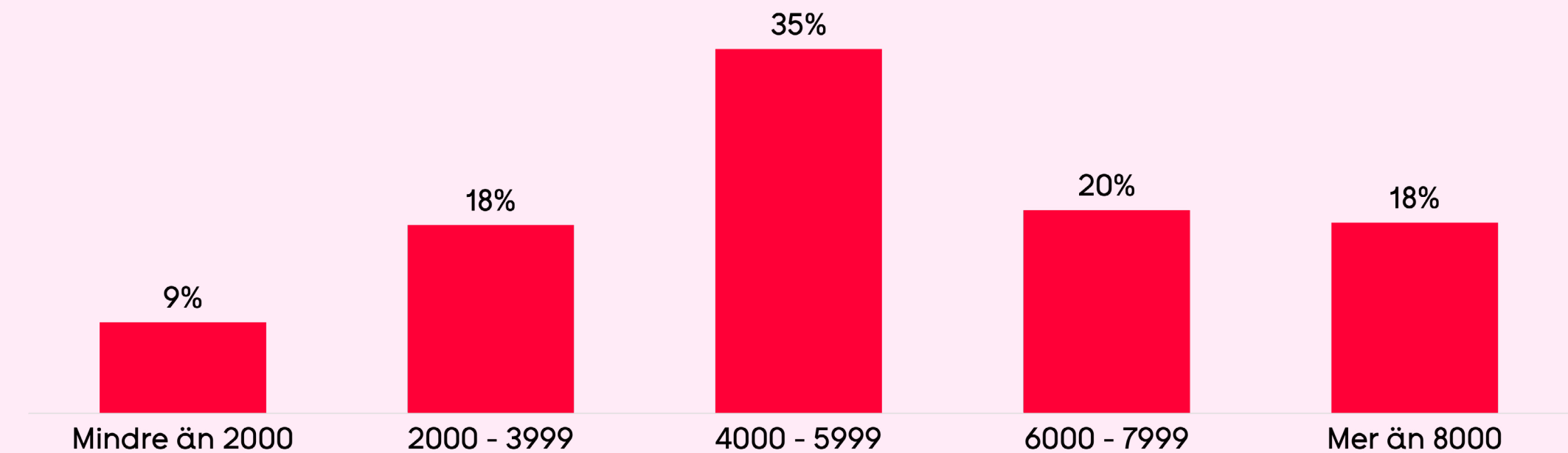
På nationell nivå kan vi se att det blir allt dyrare för en allt större grupp unga att bo. Andelen som betalar mindre än 2 000 kronor i månaden för sitt boende har minskat i våra tre senaste undersökningar. 2019 var det 25 procent, 2021: 20 procent, och i årets undersökning är det alltså bara 16 procent som betalar mindre än 2 000 kronor i boendekostnader. Detta trots att andelen unga som bor kvar hemma har ökat, en grupp som annars brukar ha låga eller inga kostnader för sitt boende.

Vid mätningen 2019 och 2021 var det en majoritet (63 procent) av de som bodde hemma hos sina föräldrar som betalade mindre än 2 000 kronor för sitt boende i månaden.

I år har denna andel alltså minskat till 48 procent på nationell nivå. I Jönköping är den ännu lägre, bara 40 procent betalar mindre än 2 000 kronor. Detta hänger troligtvis ihop med att det ekonomiska läget även påverkar de unga vuxnas föräldrar, som kanske kämpar med att få ekonomin att gå ihop.

Samtidigt som andelen med låga boendekostnader minskar, så har andelen unga som har väldigt höga boendekostnader mer än fördubblats i riket i sin helhet. 2019 och 2021 var det mellan nio och tio procent som hade boendekostnader över 8 000 i månaden. Resultatet från årets undersökning visar att 22 procent av Sveriges unga betalar mer än 8 000 i månaden för sitt boende.

Hur mycket betalar du per månad för ditt boende? (kr)

Genomsnittlig månadskostnad i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende
Mindre än 2000	9 %	40 %	11 %	3 %
2000 - 3999	18 %	29 %	36 %	15 %
4000 - 5999	35 %	16 %	34 %	39 %
6000 - 7999	20 %	4 %	14 %	23 %
Mer än 8000	18 %	11 %	5 %	21 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %

Kvar att leva på

Det finns en ganska stor spridning i hur mycket pengar som unga vuxna har kvar när boendet är betalt i Jönköping. 38 procent har mindre än 9 000 kronor kvar att leva på, 25 procent har mellan 9 001 och 14 999 kronor kvar, och 38 procent har mer än 15 000 kvar.

I tabellen redovisas kvar att leva på per boendeform. Ungefär var femte hemmaboende svarar att de har mindre än 3 000 kronor kvar varje månad. Samtidigt anger 43 procent av de hemmaboende att de har mer än 15 000 kronor kvar att leva på. Detta resultat skiljer sig tydligt från riket, där motsvarande andel uppgår till 31 procent.

Att det är förhållandevis många som har ganska mycket kvar att leva på är troligtvis en kombination av man tenderar att underskatta sina bostadskostnader och att överskatta intäkter. Åldersuppdelningen förklarar till viss del skillnaden mellan boendeformer då det är äldre som har mer pengar och de som också bor i egen bostad.

Kvar att leva på bland unga i boendetyper "annat" visas inte då det är en för liten grupp för att dela upp.

38 % av unga i Jönköping har inte råd med Konsumentverkets beräknade hushållskostnader när bostadskostnaden är betald.

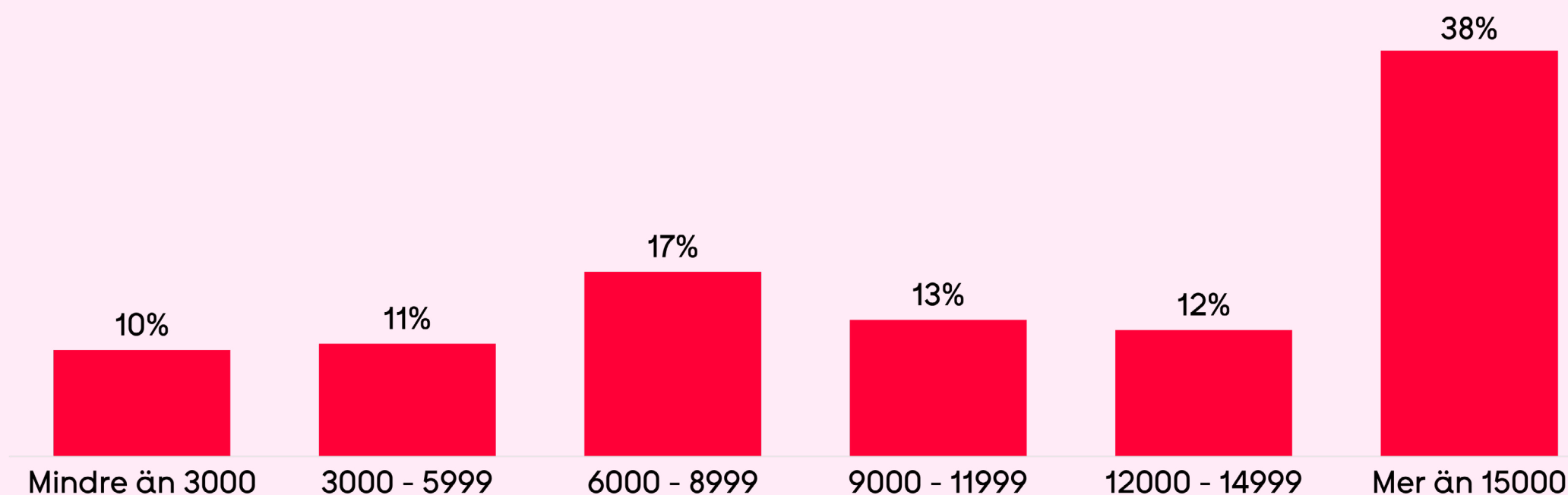
I Jönköping verkar det som att nästan hälften av alla hemmaboende troligtvis har ett arbete, då det är en relativt stor andel som har mer än 15 000 kronor kvar att leva på. En tänkbar anledning till att det ser ut så är att unga vuxna ser det som rationellt att bo hemma och spara pengar till att köpa ett boende, hellre än att bo i dyra andrahandslösningar.

På ett generellt plan verkar det som att unga i Jönköping har mer kvar att leva på än i riket i sin helhet. En förklaring till de unga vuxnas goda status i Jönköping antas vara god tillgång på arbetsplatser tillgängliga för unga, såsom Torsviks logistikcentrum.

På nationell nivå har fördelningen av hur mycket man har kvar att leva på har förändrats ganska drastiskt under de senaste fem åren. Generellt kan man säga att utvecklingen går mot att unga har en allt större summa kvar när boendet är betalt. 2019 och 2021 var det 17 respektive 22 procent som hade mer än 15 000 kronor kvar när boendet var betalt.

Konsumentverkets beräknade hushållskostnader för en ung person är ungefär 9 500 kronor, förutsatt att personen bor själv. Andelen unga i Jönköping som inte har så mycket pengar kvar när boendet är betalt är alltså mer än 38 procent, vilket är lägre än motsvarande siffra för riket, som är mer än 45 procent.

När ditt boende är betalt, hur mycket pengar har du kvar per månad? (kr)

Kvar att leva på i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende
Mindre än 3000	10%	20%	20%	7%
3000 - 5999	11%	17%	14%	9%
6000 - 8999	17%	8%	16%	19%
9000 - 11999	13%	7%	18%	14%
12000 - 14999	12%	5%	2%	14%
Mer än 15000	38%	43%	30%	38%
Totalt	100%	100%	100%	100%

Ekonomisk stabilitet och förutsägbarhet

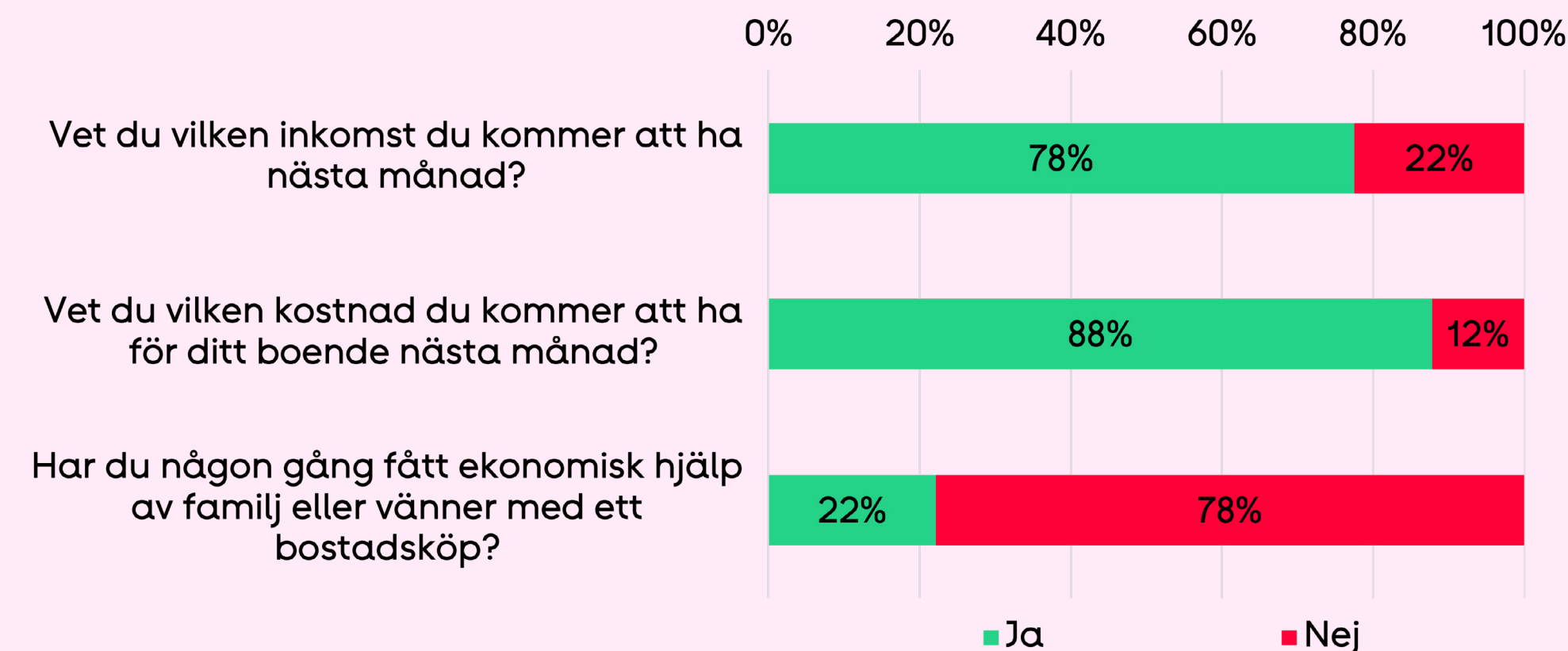
Av samtliga unga vuxna i Jönköping är det 78 procent som vet vilken inkomst de kommer att ha nästkommande månad. 88 procent vet vilken kostnad de kommer att ha för sitt boende. 22 procent har köpt en bostad med hjälp av vänner eller familj.

Om man bryter ner siffrorna kring vilken kostnad man kommer att ha för sitt boende nästa månad per boendeform, framgår att det främst är de med eget boende samt de som bor inneboende som vet vilken boendekostnad de kommer att ha. Unga som bor hos sina föräldrar eller som inneboende lever med mindre ekonomisk förutsägbarhet. Bland de som bor hemma hos sina föräldrar är det drygt hälften som vet vilken inkomst de kommer ha nästa månad, jämfört med 82 procent av de med eget boende.

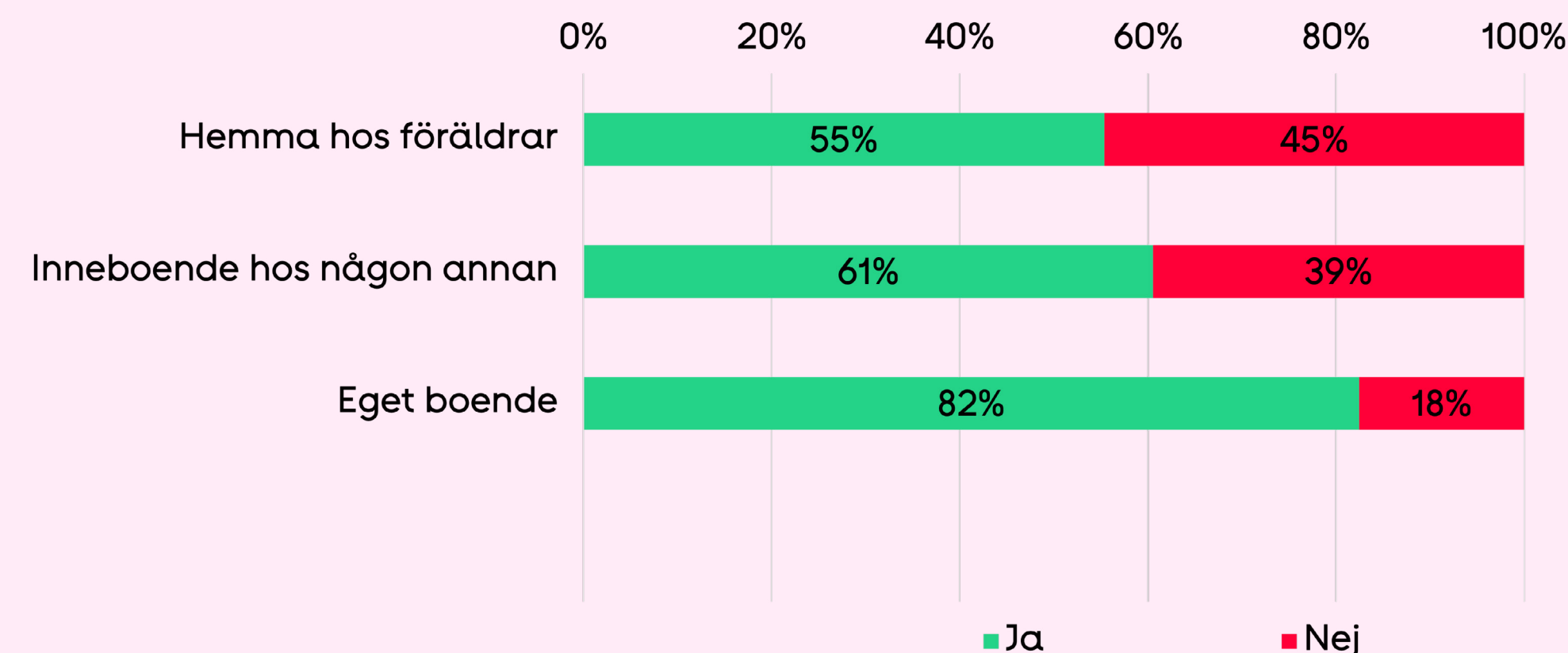

På nationell nivå har den ekonomiska förutsägbarheten bland unga vuxna i Sverige varit relativt oförändrad under de senaste fem åren. Många, men långt ifrån alla, vet vad de kommer att ha för boendekostnad nästkommande månad. Till antal är det unga hemmaboende som är den största gruppen som lever med en låg nivå av ekonomisk förutsägbarhet.

När det gäller unga i Jönköping är situationen ganska lik den för unga i riket som helhet. Bland de som bor hemma och de som bor inneboende hos andra är det en större andel som lever med sämre ekonomisk förutsägbarhet.

Vet du vilken inkomst du kommer att ha nästa månad? Per boendetyp

Ekonomisk hjälp från vänner och familj

79 procent av unga vuxna i Jönköping har någon som de kan få ekonomisk hjälp från om de behöver. Nio procent vet inte om någon kan hjälpa dem 12 procent kan inte få hjälp. 58 procent uppger att de har familj eller vänner som skulle kunna stå som borgensman för ett hyreskontrakt eller ett bostadslån. 14 procent uppger att de helt saknar denna typ av sociala kontakter och 27 procent har ingen uppfattning.

39 procent av unga vuxna i Jönköping har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner det senaste året. 24 procent har fått hjälp någon gång och 15 procent har fått hjälp flera gånger. 61 procent av unga vuxna har inte fått ekonomisk hjälp alls. Andelen unga vuxna som har tagit emot ekonomisk hjälp från föräldrar eller vänner det senaste året är något mindre i Jönköping än i riket som helhet. Där är det 53 procent som har fått ekonomisk hjälp, varav 21 procent flera gånger.

Bland de som bor hemma hos föräldrar eller som inneboende hos någon annan är andelen som fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna större än bland de som har eget boende.

39 % av unga i Jönköping har fått ekonomisk hjälp av familj eller vänner det senaste året.

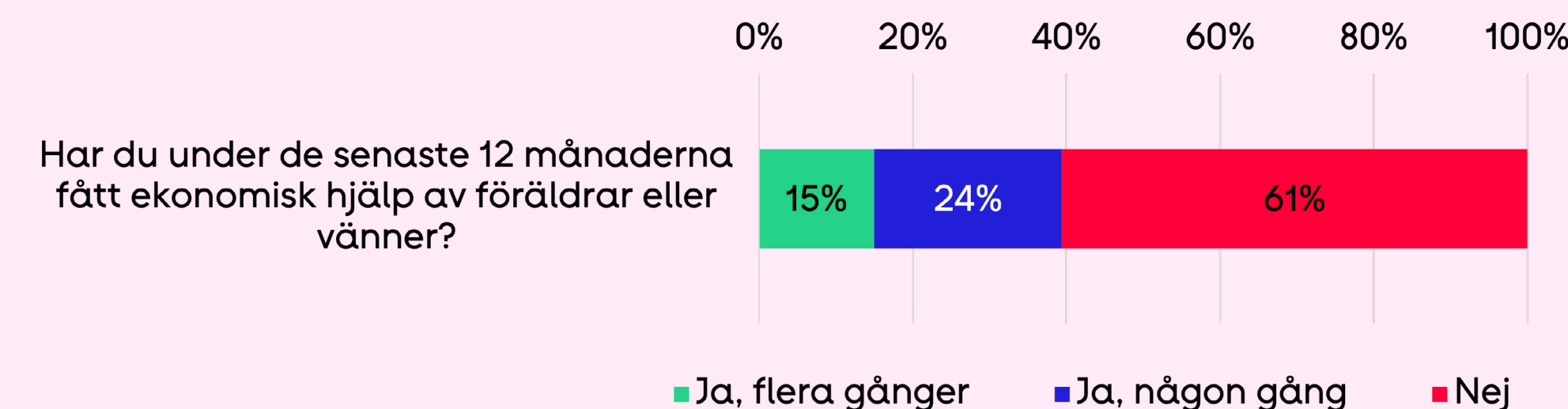
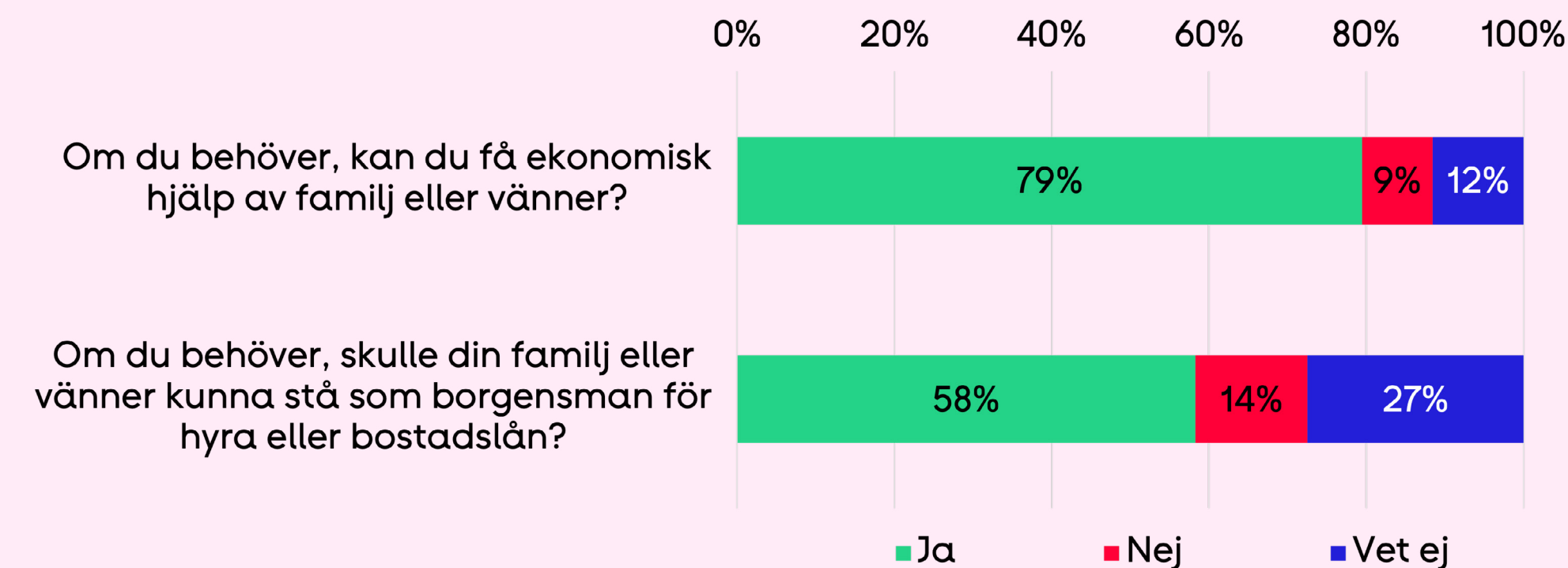

Mer än en tredjedel av Jönköpings unga vuxna har behövt ta hjälp av vänner eller familj för att få ekonomin att gå ihop under det senaste året. Detta är en mindre andel än på riksnivå.

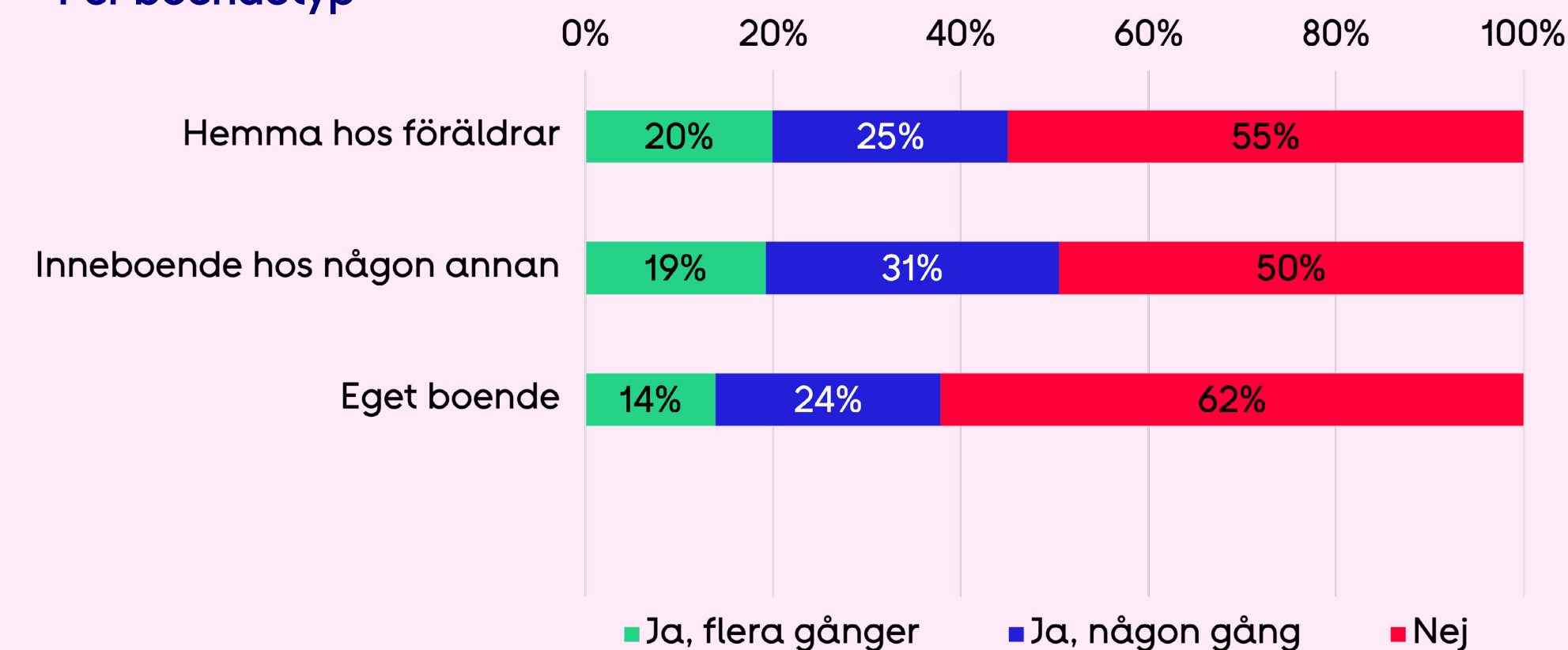
På nationell nivå verkar unga inneboende ha drabbats särskilt hårt av det rådande ekonomiska läget. 2021 var det 51 procent i denna grupp som hade fått hjälp en eller flera gånger, att jämföra med 64 procent i årets undersökning.

I Jönköping är andelen något mindre, varannan inneboende har fått ekonomisk hjälp.

Att så många unga behöver förlita sig på vänner och familj för att få ekonomin att gå ihop visar på en allt tuffare ekonomisk situation där fler är beroende av befintliga kontaktnät för att klara sina boendekostnader. Detta är alarmerande med tanke på att 21 procent av unga i Jönköping inte har någon närstående att få hjälp utav.

Har du under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner? Per boendetyp

Tankar om nuvarande och framtida boende

I enkäten har unga vuxna i Jönköping även fått ta ställning till olika påståenden om boendet, bostadsmarknaden och sina framtidsplaner. Resultaten ger en bild av gruppens tankar om boendet och bostadsmarknaden, både i nuläget och i framtiden.

Totalt 86 procent instämmer i att de känner sig trygga i sitt bostadsområde. 80 procent är nöjda med sitt boende och 73 procent vill bo kvar i sin bostad det närmaste året. När det gäller de påståenden som handlar om bostadsmarknaden och framtiden är instämmandegraden något lägre. 44 procent uppger att det finns bostäder att få tag i där de vill bo och procent är inte oroliga över att inte hitta boende i framtiden. För 36 procent innebär läget på bostadsmarknaden att de tvekar inför att bilda familj.

14 % av unga i Jönköping håller inte med om att de känner sig trygga i sitt bostadsområde.

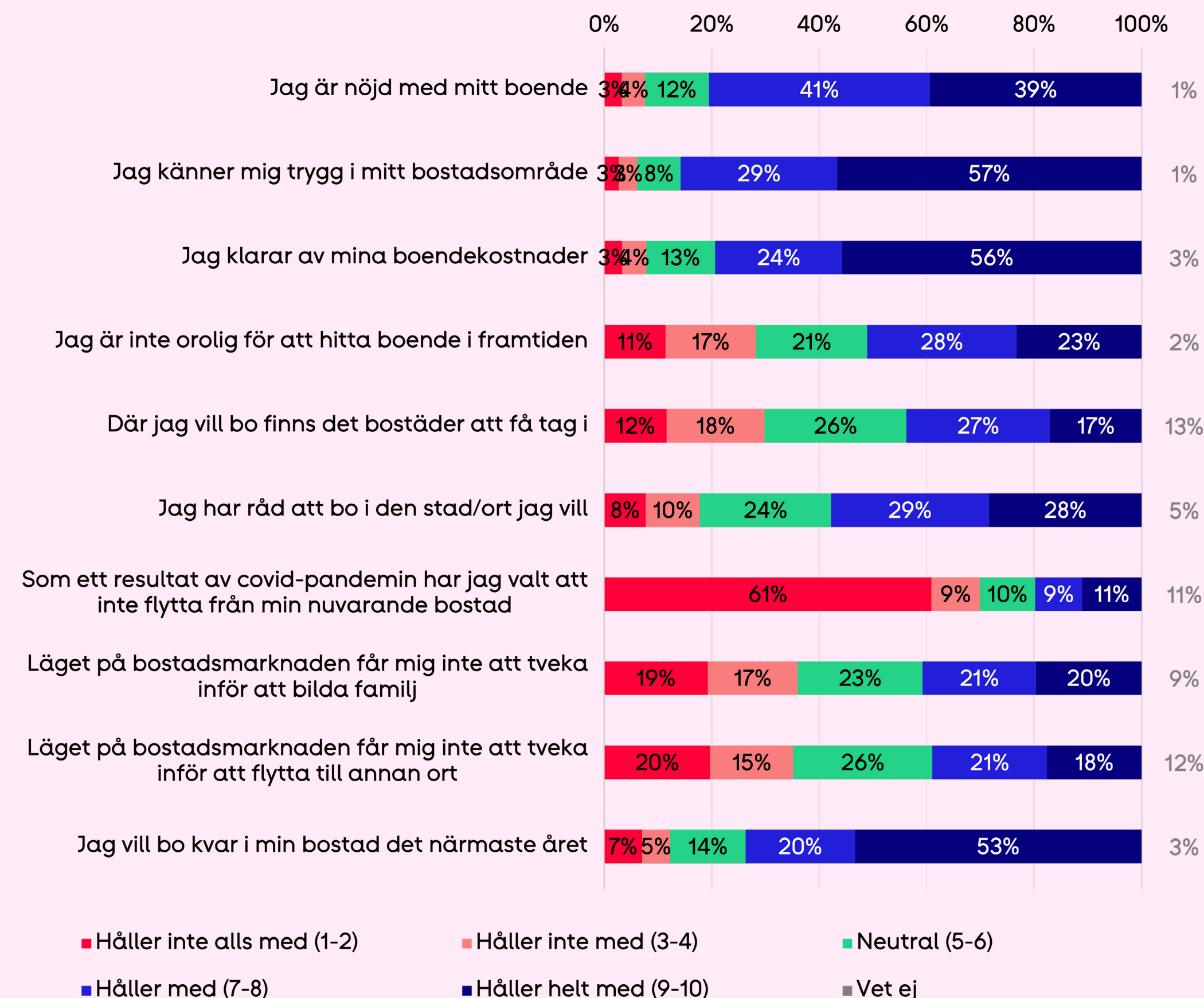

36 % av unga i Jönköping tvekar att bilda familj till följd av bostadsmarknaden.

När det gäller bostadsmarknaden kan man överlag säga att unga i Jönköping generellt sett är lite mer nöjda och lite mer hoppfulla än unga i riket i sin helhet.

Även om bostadssituationen är bättre i Jönköping än på många andra platser i landet är bristerna påtagliga. I årets mätning är det 36 procent som anger att läget på bostadsmarknaden får dem att tveka inför att bilda familj, vilket är lika högt som nivån i riket i sin helhet.

Skillnader mellan unga i olika boendeformer

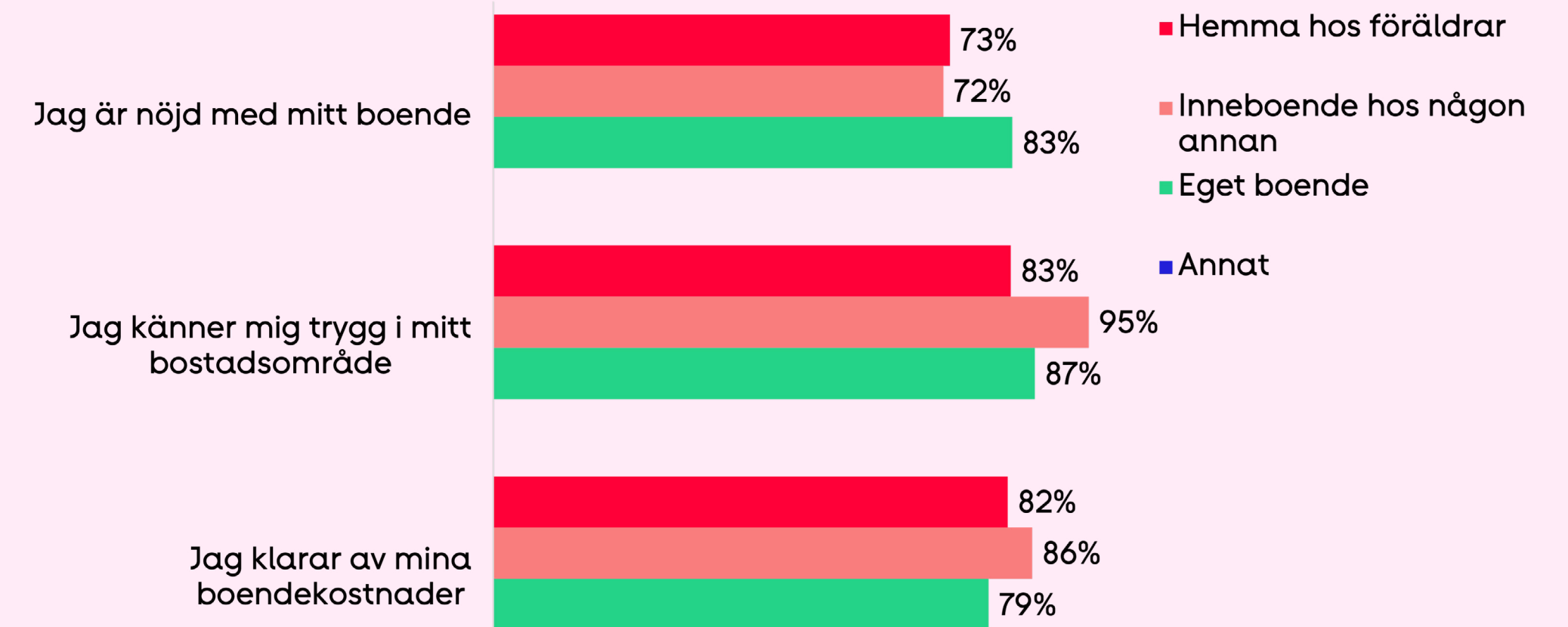
På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per boendeform.

De som är nöjdast med sitt boende är de som har eget boende. Det är även denna grupp som i högst grad har svarat att de har råd att bo i den stad/ort de vill, och har i lägst grad svarat att de är oroliga över att hitta ett boende i framtiden.

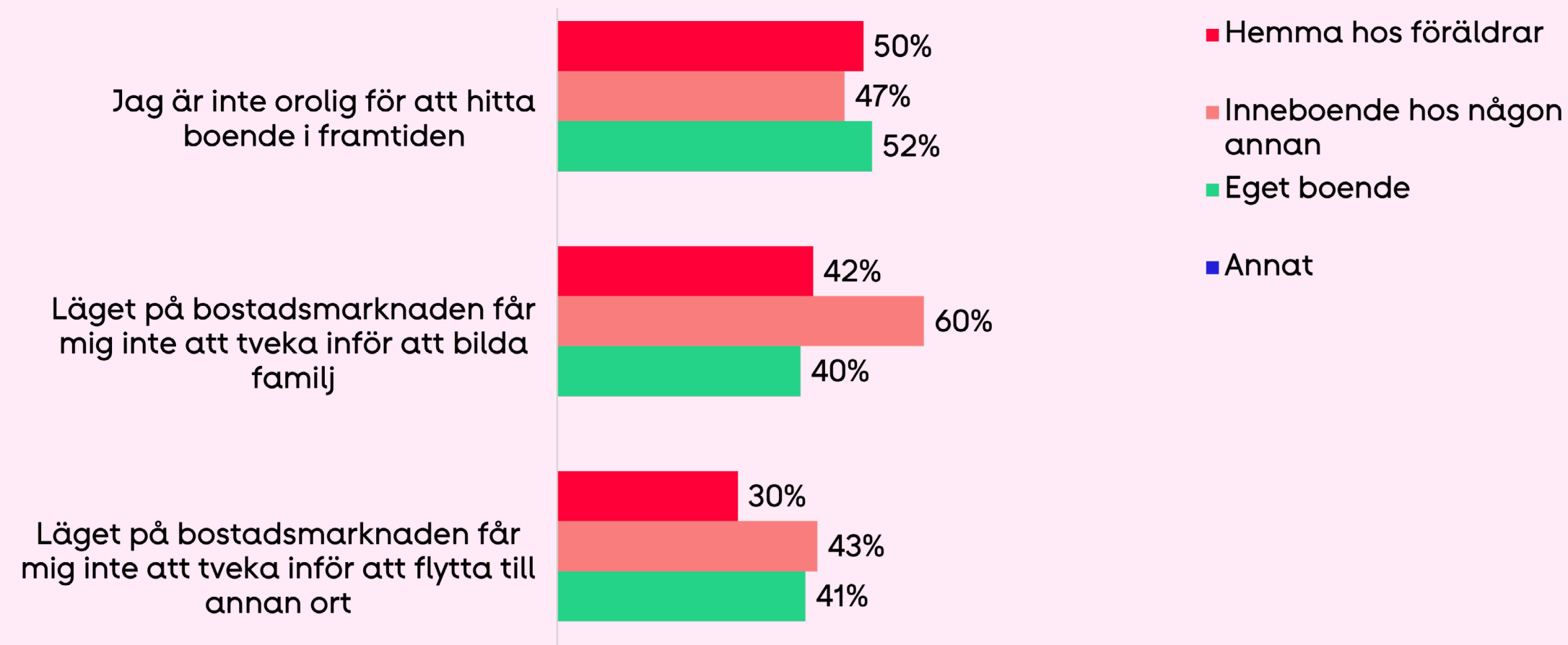
Generellt kan man säga att unga inneboende i Jönköping är mindre nöjda med sitt boende och påverkas i högst grad av den osäkerhet som en svår bostadsmarknad innebär, så som att tveka inför att flytta till en annan ort. Däremot är det en mindre andel bland inneboende som tvekar inför att bilda familj till följd av läget på bostadsmarknaden, än bland de som bor hemma eller som bor i eget boende.

Svaren för de som bor i "annan" boendeform visas inte då det är en för liten grupp att dela upp.

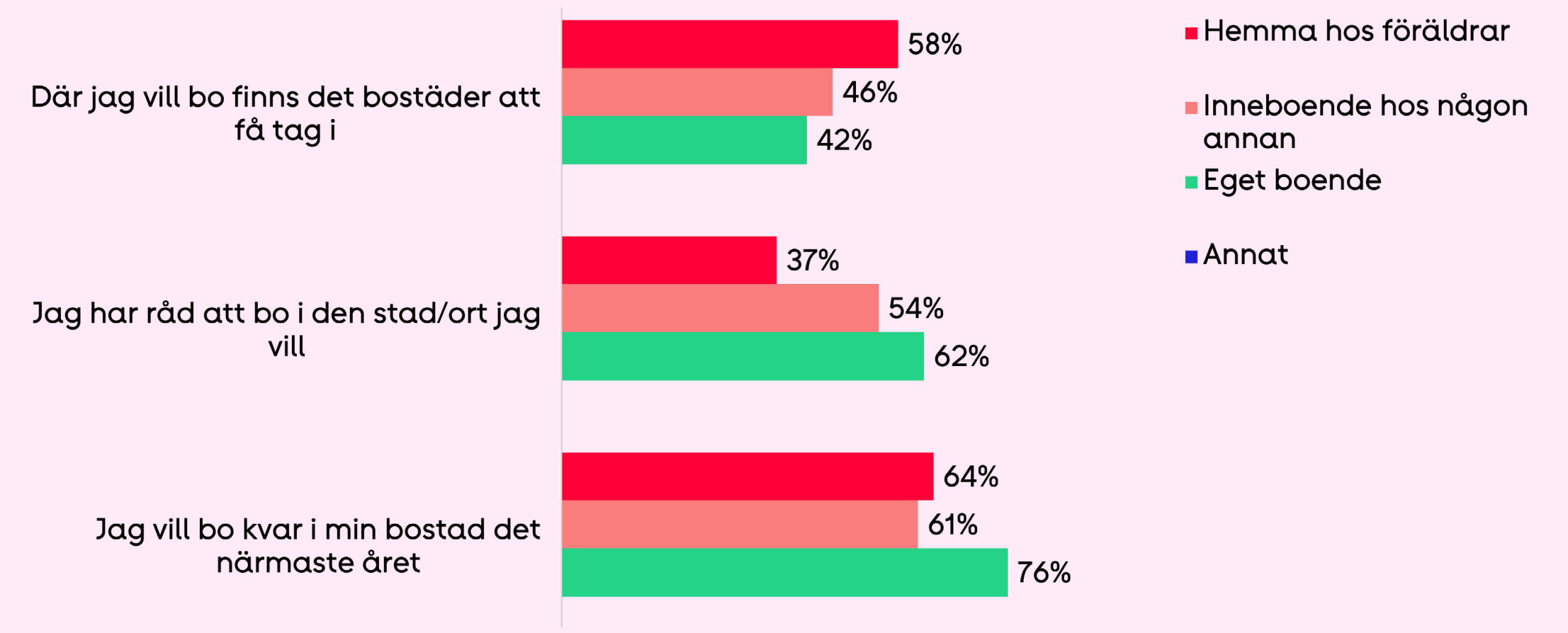
Boendet

Framtidsplaner

Bostadsmarknad

Skillnader mellan unga med olika typ av sysselsättning

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per typ av sysselsättning.

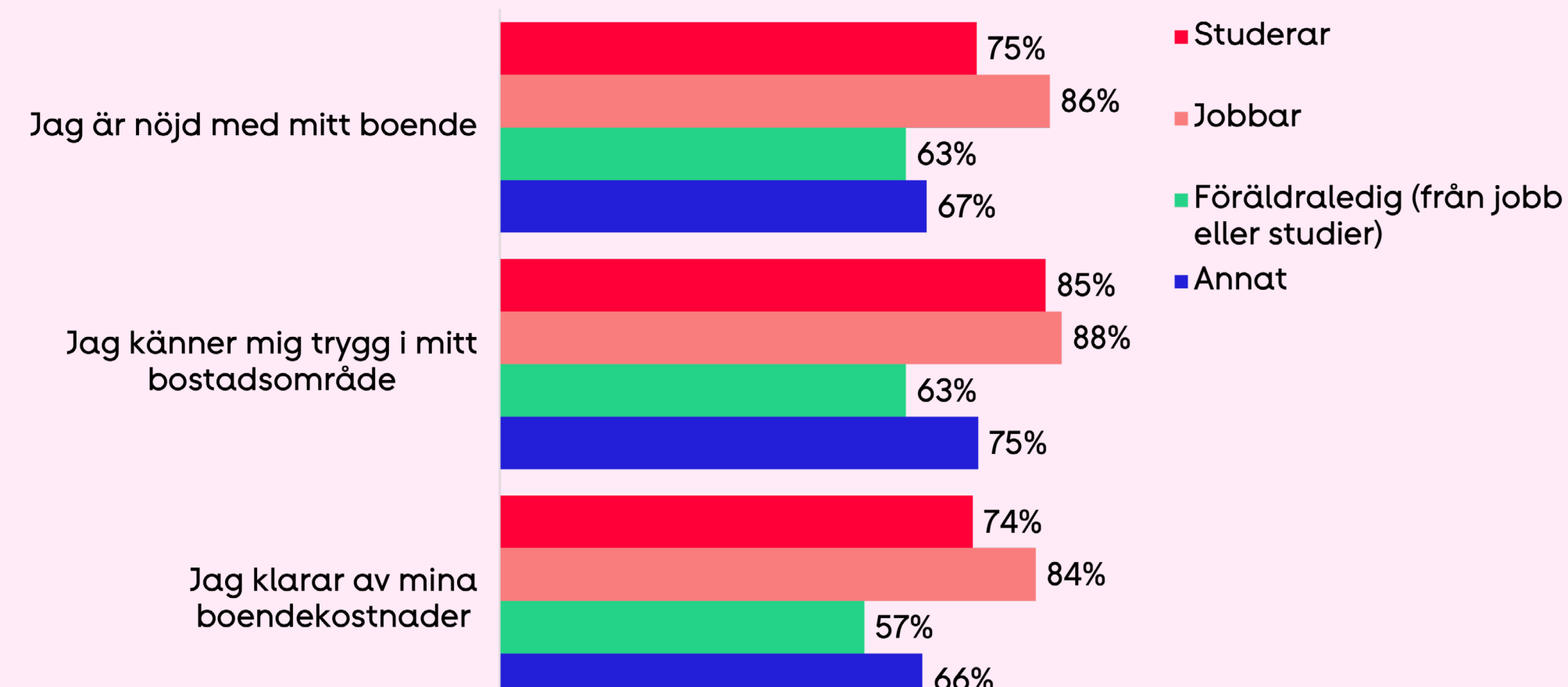
De som är föräldralediga och de som angivit "övrigt" som sysselsättning består av de unga vuxna som är särskilt ekonomiskt utsatta, är mindre nöjda med sitt boende, och de som i lägst grad klarar av sina boendekostnader.

De som är föräldralediga från jobb eller studier instämmer i betydligt lägre grad att det finns bostäder att få tag i där de vill bo.

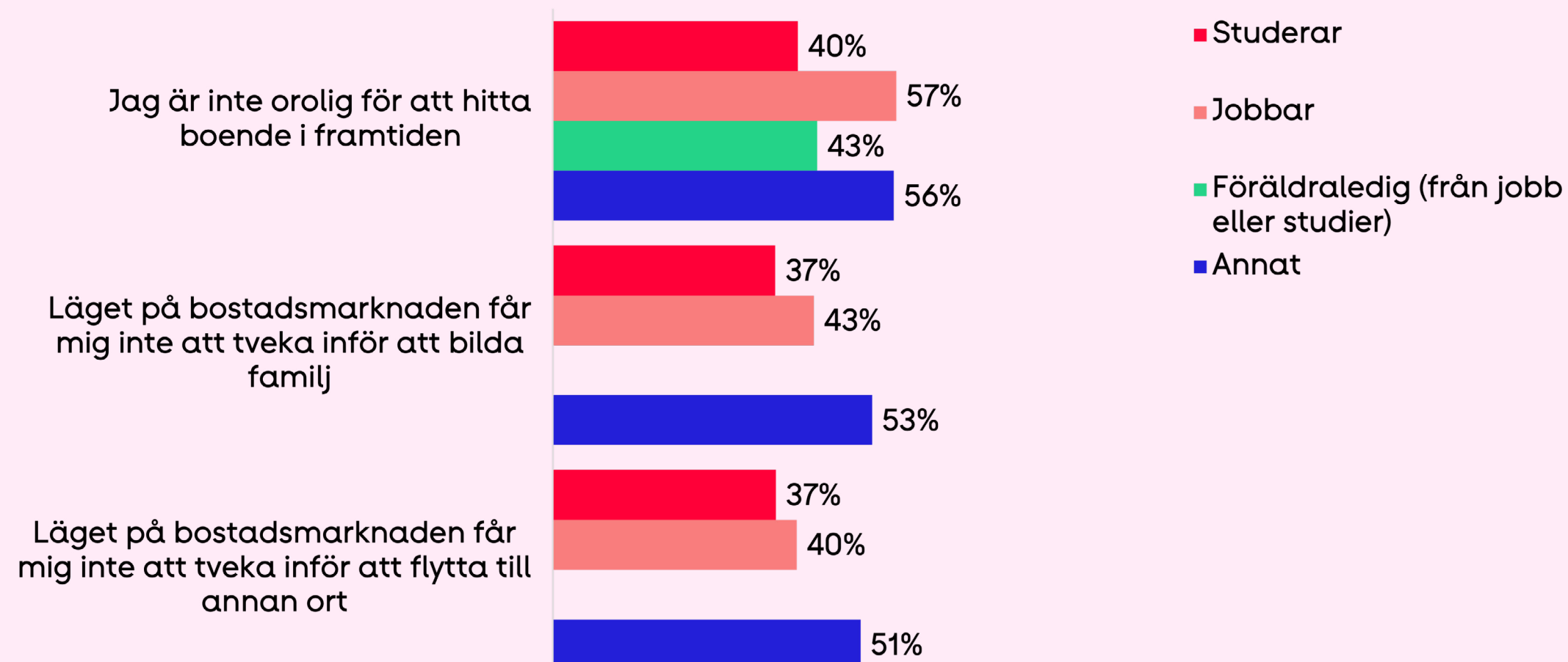
Bland studenter är andelen som är oroliga att hitta en bostad i framtiden större än bland andra sysselsättningsgrupper. 60 procent av studenterna i Jönköping är oroliga för att inte kunna hitta ett boende i framtiden. De som jobbar är i minst utsträckning oroliga för att hitta ett boende i framtiden.

Det är för få svarande bland föräldralediga för att visa hur dessa ställt sig till vissa av påståendena.

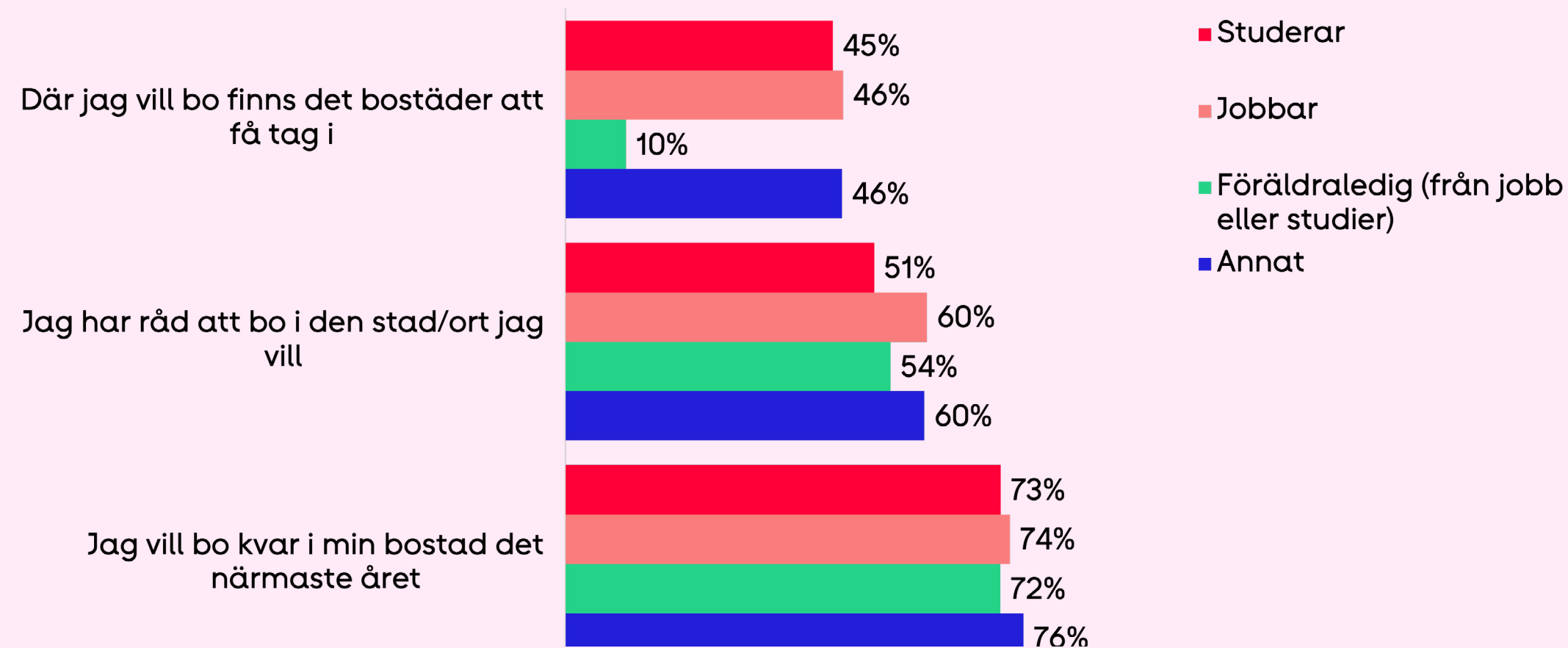
Boendet

Framtidsplaner

Bostadsmarknad

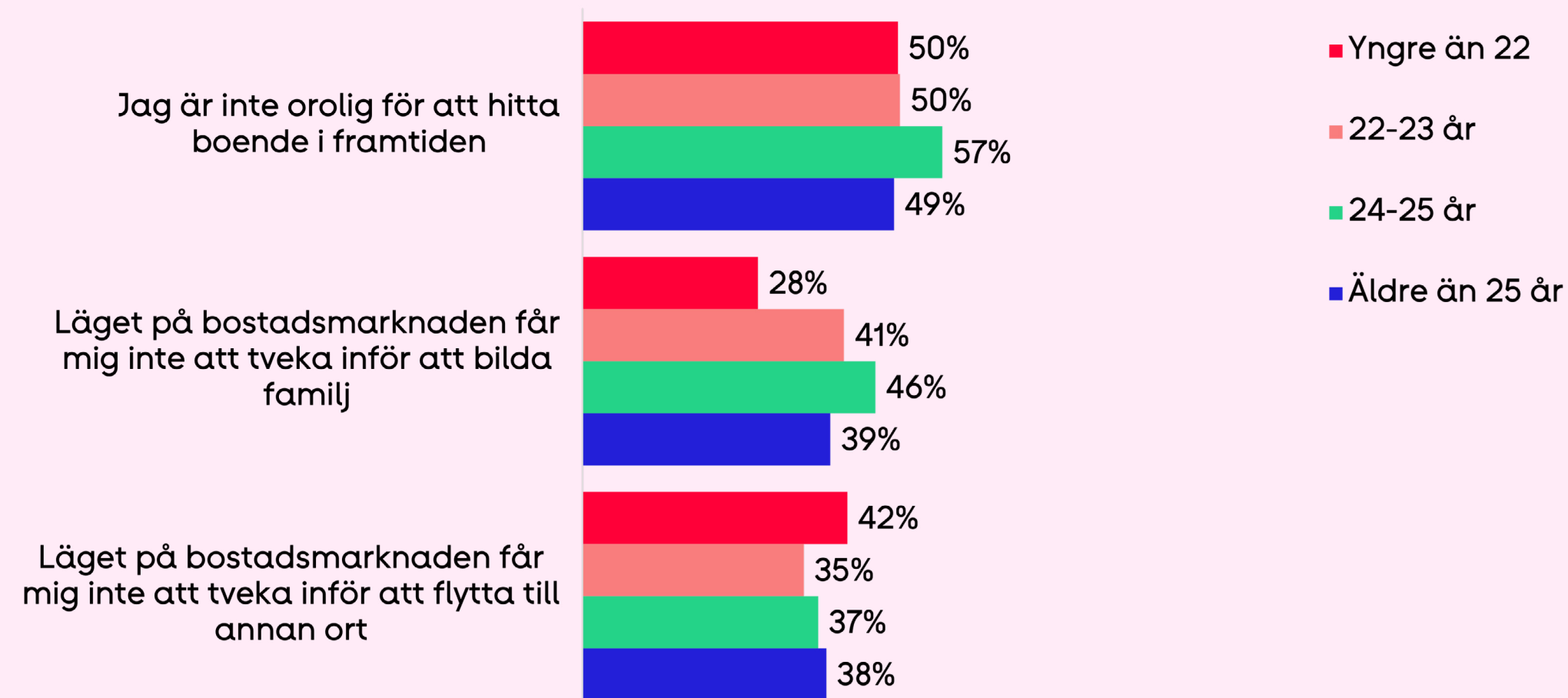
Skillnader mellan unga i olika åldersgrupper

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per åldersgrupp.

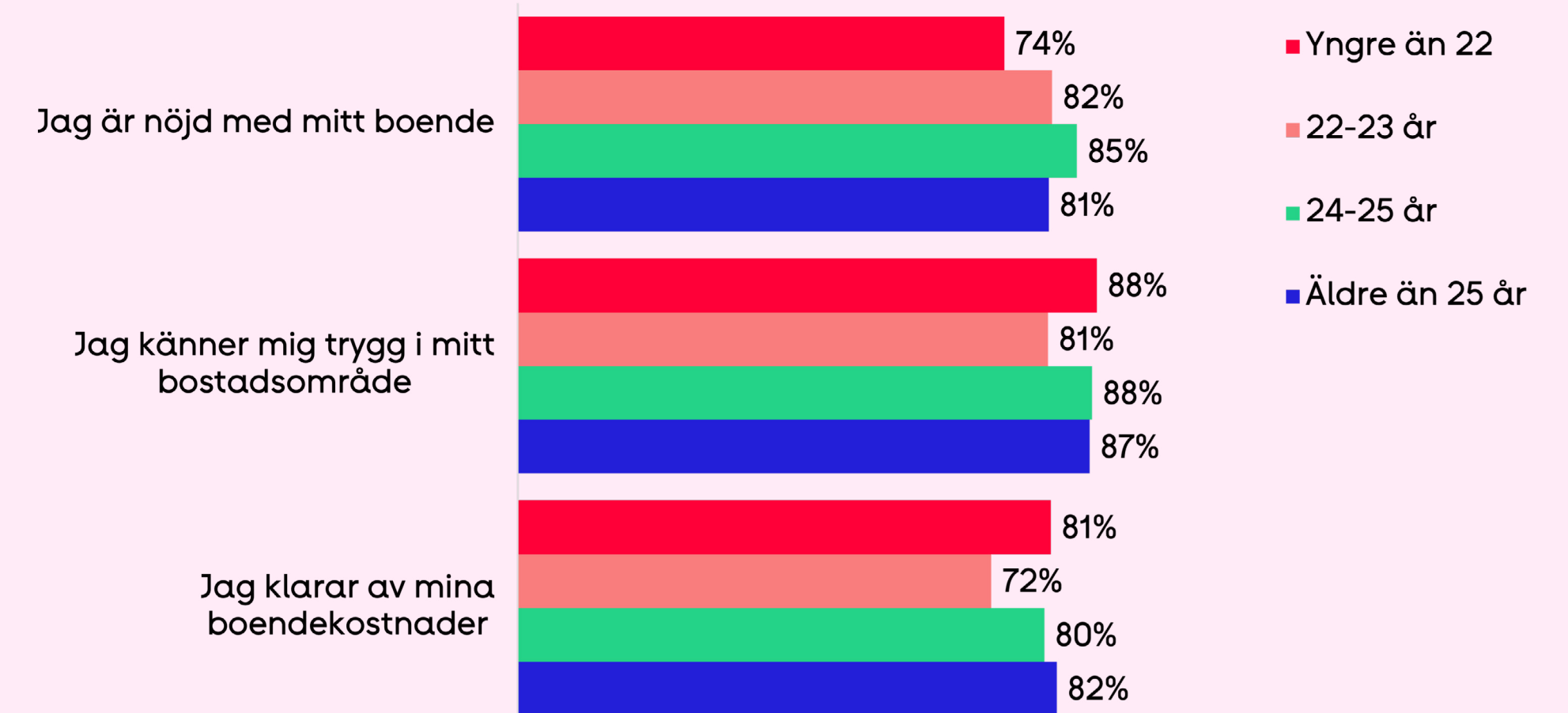
Ålder spelar inte en tydlig roll vad gäller hur man ser på sitt nuvarande och framtida boende. Det finns få generella mönster att peka på, där det är tydligt att svaren varierar efter respondentens ålder. Den enda frågan som verkar dela upp de unga enligt ålder är den som handlar om att vilja bo kvar i sin bostad det närmsta året. Där krymper andelen som håller med ju äldre som respondenterna blir. Samtidigt är det generellt sett större andelar som vill bo kvar i sin bostad än på riksnivå.

Det är en betydligt större andel unga i Jönköping som tvekar inför att bilda familj till följd av läget på bostadsmarknaden om man jämför med riket i sin helhet. Där är det 36 procent som inte tvekar till följd av läget på bostadsmarknaden, jämfört med 28 procent i Jönköping.

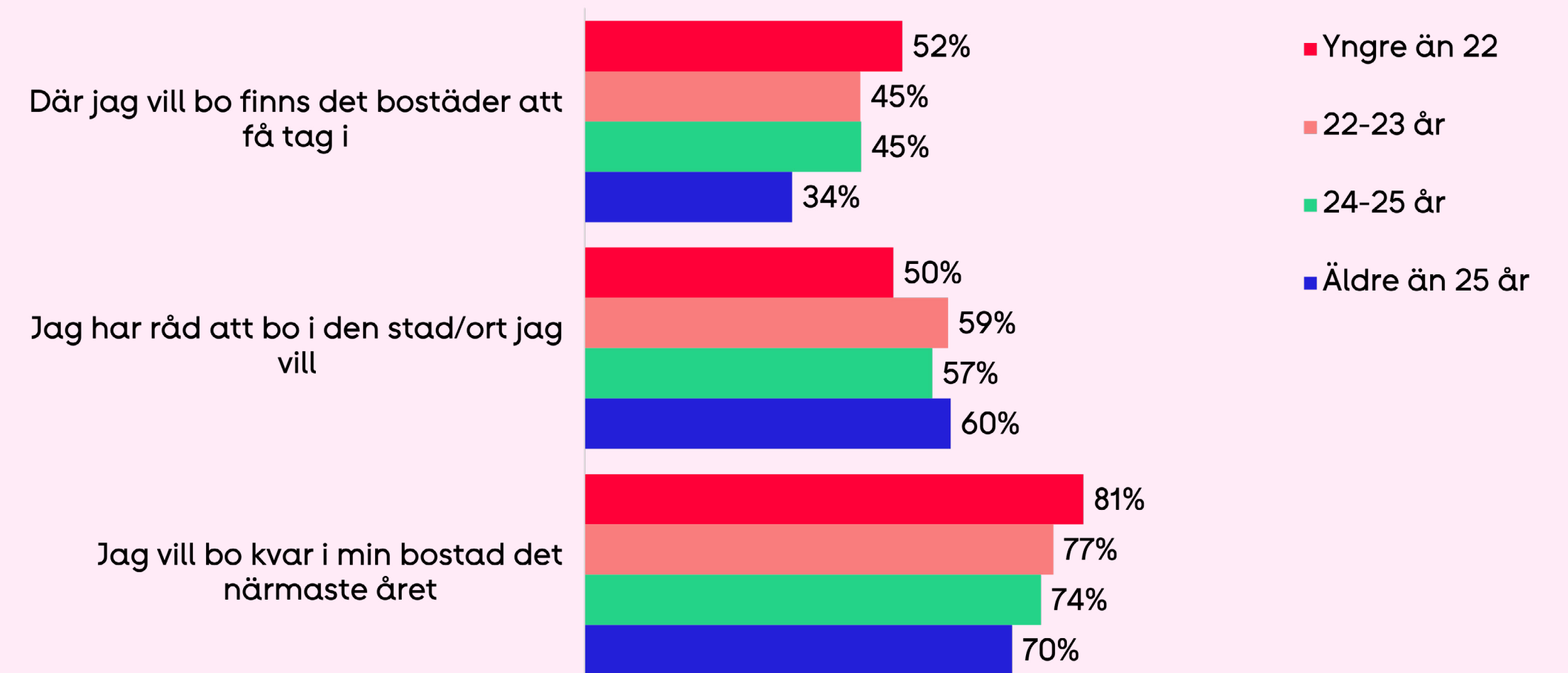
Framtidsplaner

Boendet

Bostadsmarknad

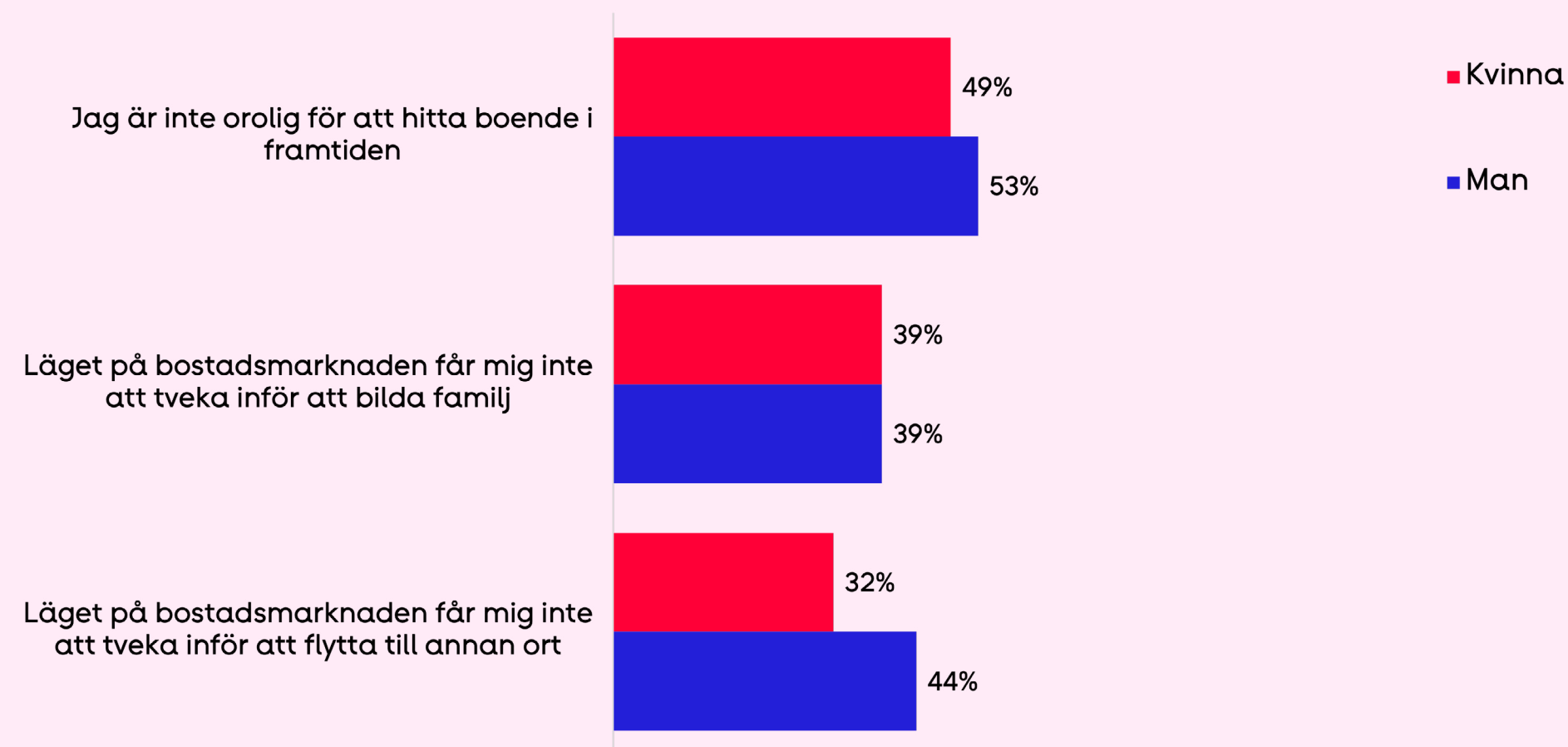
Skillnader mellan unga kvinnor och män

Till skillnad från riket i sin helhet finns inte särskilt stora skillnader i hur män och kvinnor ställer sig till påståendena.

De påståenden där vi ser skillnad mellan könen handlar om framtiden. Fler kvinnor känner att läget på bostadsmarknaden från dem att tveka inför att flytta till en annan ort, och kvinnor håller i lägre grad med om att det finns bostäder där man vill bo. Kvinnor är generellt sett mer orolig över att hitta boende i framtiden.

Man skulle kunna tänka sig att dessa frågor är mer aktuella för kvinnor då de i högre utsträckning väljer att flytta från sin hemkommun för att studera på universitet och högskola.

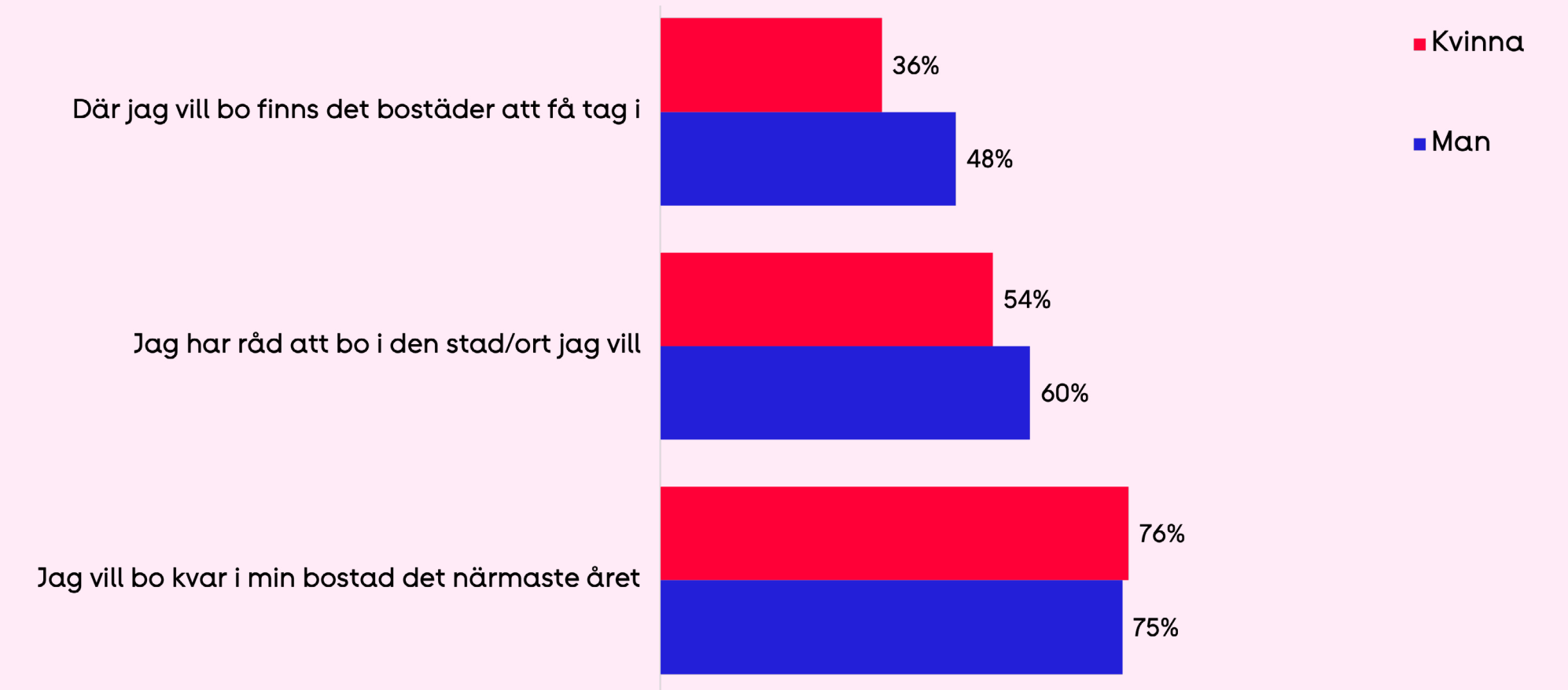
Framtidsplaner

Boendet

Bostadsmarknad

Trakasserier och diskriminering

Fem procent av unga vuxna har känt sig trakasserade, diskriminerade eller på något annat sätt utsatta i samband med att de har sökt bostad. Detta är något mindre än riksnivån, som uppgår till sex procent.

De som upplevt trakasserier, diskriminering eller andra former av utsatthet i samband med bostadssökande fick även beskriva sin upplevelse med egna ord. Svaren har kategoriserats och visas i den nedre tabellen.

Den vanligaste grunden för diskriminering är inkomst. Respondenter har exempelvis beskrivit att de inte prioriteras på bostadsmarknaden på grund av att de har en lägre inkomst eller att de blir sämre behandlade av mäklare eller hyresvärdar.

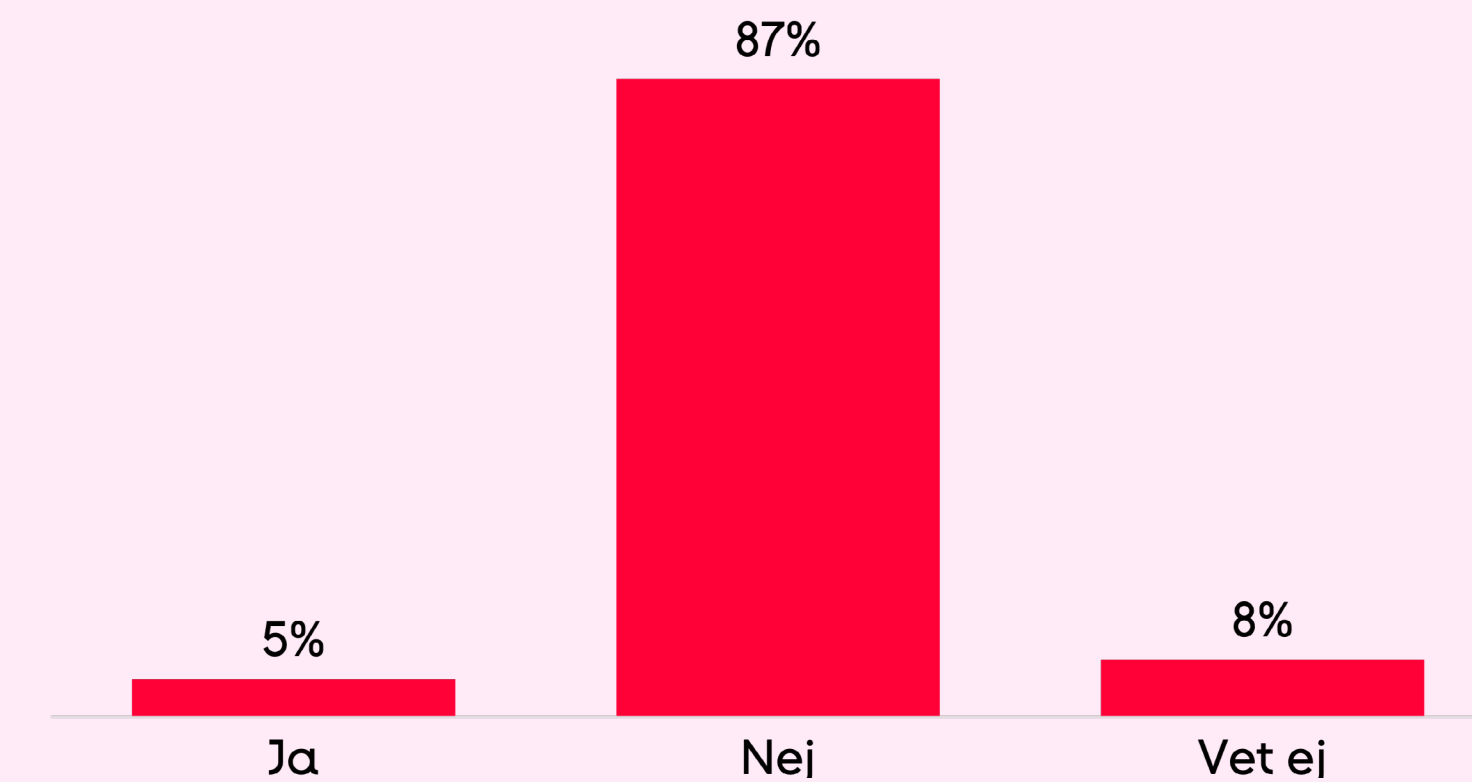
Var tionde fall av diskriminering gäller åldersdiskriminering. Sju procent har utsatts för sexuella trakasserier.

Andelen av de som delat med sig av sina upplevelser som beskriver rasism är tre procent, vilket är mycket lägre än nivån i riket, som uppgår till 18 procent.

5 % av unga i Jönköping har känt sig trakasserade, diskriminerade eller utsatta i samband med att de sökt bostad.

Har du upplevt dig trakasserad, diskriminerad eller utsatt i någon form i samband med att du sökt bostäder?

Kategorisering av fritextsvar

	Andel
Diskriminering på grund av inkomst	23%
Åldersdiskriminering	10%
Utsatt för sexuella trakasserier	7%
Könsdiskriminering	3%
Oseriös hyresvärd	3%
Utsatt för rasism	3%
Har blivit lurad	3%
Andra typer av trakasserier (mobbing, hot och dylikt).	3%
Annat	33%
Vet ej	10%

”

Alla vill ha kvinnliga hyresgäster till andrahandskontrakt.”

”

Folk ville inte hyra lägenhet till mig då jag är polsk.”

”

Jag var inneboende hos en man som sa att han valde mig för att jag var söt på bilden. Sedan när jag sa upp kontraktet så sa han att jag inte fick flytta därifrån. Mina föräldrar hämtade mig och mina saker mitt i natten då.”

”

Jag blev inte tillåten på en visning för att dom inte trodde att jag hade råd.”

”

Blivit kontaktad av oseriösa och obehagliga uthyrare/hyresvärdar.”

”

Jag har inte lika hög inkomst som “vanliga” människor, men jag är fortfarande kapabel till att betala. Men så fort man tjänar mindre så vill de man söker hos inte ha med en att göra. För det finns alltid folk som är större säkerhet att hyra ut till.”

”

Som våldsutsatt behöver man hjälp och stöd. Framför allt ingen bostadskö med bostäder som man har råd med centralt till skola matbutiker kommunikation.”

HYRESGÄSTFÖRENINGENS KRAV

1. Bostadsförmedling efter behov, inte bara kötid

Matchningen på bostadsmarknaden måste bli mer effektiv. Kommunala bostadsförmedlingar måste enligt Bostadsförsörjningslagen förmedla merparten av lediga lägenheter efter antal dagar i kö, vilket missgynnar unga. Lagen måste ändras och tillåta att en större del fördelas efter behov, där de som exempelvis står utan bostad prioriteras.

2. Stärk bostadsbidraget

Bostadsbidraget är ett sätt för staten att jämna ut klyftor på bostadsmarknaden, och hjälpa enskilda hushåll att ha råd med ett bättre eller större boende. Detta är extra viktigt för unga vuxna som har kort kötid och låg betalningsförmåga. Tyvärr har bostadsbidraget urholkats under en lång tid. Det har resulterat i att det är färre som får ta del av det, och att det ersätter en mindre del av hyran. Samtidigt finns det stor risk att du blir återbetalningsskyldig eftersom det belopp du beviljas och får utbetalt är preliminärt, och det korrekta beloppet fastställs först upp till två år senare. För många kan det innebära en privatekonomisk katastrof. Bostadsbidraget är helt enkelt inte längre det sociala verktyg det en gång var och därför måste det reformeras. Vi vill se höjda bostadsbidrag och vi vill minska risken för att bli återbetalningsskyldig, så att också de med lägre inkomst kan få ett rimligt boende.

3. Förmånliga byggglån

Detta är det viktigaste kravet och det som kommer att trygga ungas bostadsbehov på längre sikt. I mätningen 2021 hade andelen hemmaboende minskat lite, till viss del tack vare 2010-talets höga byggtakt. Nu ser vi återigen en ökande andel hemmaboende med mer pressade plånböcker. Staten måste stötta byggandet i den lågkonjunktur vi nu befinner oss i. Vårt förslag om förmånliga byggglån främjar en nybyggnadstakt som håller jämna steg med efterfrågan och befolkningsutvecklingen samt håller nere hyrorna i nyproduktion.

www.hyresgastforeningen.se